

L'aiguat de
1940
75 anys

**Memòria de l'aiguat
de 1940 a Manlleu**



L'aiguat de **1940**



75 anys

La nit del 17 al 18 d'octubre de 1940, Manlleu va patir un dels episodis més negres de la història del segle XX, guerra civil a part. Aquella nit, les aigües del Ter arribaren als nou metres per sobre del seu nivell habitual inundant tots els carrers del Baix Vila, provocant un gran nombre de pèrdues humanes (10 morts i uns 15 ferits) i econòmiques. Aquest any es compleixen 75 anys d'aquesta riuada que va deixar marcats amb fang, aigua i sang a tota la població de Manlleu. Amb aquesta exposició volem recordar aquesta tragèdia natural i a totes les persones que hi perderen la vida.

“De tant en tan la lluiïssor dels llamps il·lumina l'espectacle per a deixar-ne veure la seva magnitud” **Francesc Pujol i Esteve Gaja.**
Croquis manlleuencs, 1952.

Al requadre blanc s'hi projectava el vídeo de les inundacions de Manlleu de l'any 1940. Durada de 1:22 segons.

Autor: Salvador Rifà / Fons família Rifà - Museu del Ter (Manlleu)



Los inundacions de Manlleu i Toró de l'any 1940. Autor: Salvador Rifà / Fons família Rifà - Museu del Ter (Manlleu).

L'aiguat de
1940
75 anys

Memòria de l'aiguat de 1940 a Manlleu

La nit del 17 al 18 d'octubre de 1940, Manlleu va patir un dels episodis més negres de la història del segle XX, Guerra Civil a part. Aquella nit, les aigües del Ter arribaren als nou metres per sobre del seu nivell habitual i van inundar tots els carrers del Baix Vila fet que va provocar un gran nombre de pèrdues humanes (10 morts i 15 ferits) i econòmiques. Aquest any es compleixen 75 anys d'aquella riuada que va deixar marcada amb fang, aigua i sang tota la població de Manlleu. Amb aquesta exposició volem recordar aquella tragèdia natural i totes les persones que hi van perdre la vida.

De tant en tant la llum dels llamps il·lumina l'espectacle per deixar-ne veure la seva magnitud.
Francesc Pujol i Esteve Gaja. Croquis manlleuencs, 1952.



MUSEU
DEL TER
MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA



Ajuntament
de Manlleu



Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Manlleu, abans de l'aiguat

La primera meitat del segle XX es recordarà sempre pels tres anys de Guerra Civil Espanyola. Però per a les poblacions properes a la llera del riu Ter hi va haver un altre fet que va quedar gravat a la memòria: un any i mig després de l'entrada de les tropes nacionals a Manlleu -el 4 de febrer de 1939, i la finalització de la guerra-, va tenir lloc l'aiguat de 1940.

Durant els anys trenta del segle XX, Manlleu era una població d'un gran dinamisme econòmic, social i cultural. Un nucli urbà preeminentment industrial vinculat a la força del riu Ter, motor de les fàbriques manlleuenques. La primera part de la dècada de 1930 havia assolit nivells molt alts en educació, associacionisme cultural, obrerisme i cooperativisme tot estroncat pel conflicte bèl·lic i l'arribada del franquisme.

En el moment de l'aiguat, Manlleu, com la majoria de poblacions catalanes, encara s'estava recuperant de les seqüeles d'una guerra fratricida que havia provocat la mort de molts vilatans i l'exili de molts d'altres. A més a més, Europa es trobava en ple conflicte, ja feia un any que havia començat la Segona Guerra Mundial.

Manlleu i el pont de can Molas a finals de la dècada de 1920 i la mateixa imatge durant l'aiguat de 1940. La comparativa d'aquestes dues instantànies permet comprovar el nivell del Ter durant la inundació i la força amb què va baixar l'aigua. Les imatges també ens mostren l'estat de destrucció del pont durant la Guerra Civil i l'afectació de les cases properes a la llera del riu.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

17 d'octubre de 1940 Crònica d'una nit

Al mes d'octubre van arribar les primeres pluges de tardor. A la casa de la vila van arribar notícies de Ripoll. El riu estava en constant creixement i es recomanava prendre mesures preventives. Tot i això, la vida quotidiana no es va interrompre, res semblava diferent d'altres vegades.

Al migdia, el riu i el Canal Industrial es van unir. No era la primera vegada que això passava. Malgrat el caminar nerviós dels vilatans per arribar a casa seva, poques persones podien imaginar què passaria aquella nit. Uns minuts després el riu va fer un recés, va rebaixar el seu cabal, i això va tranquil·litzar bona part de la població. Era la calma que precedia la tempesta. A partir de les 11 de la nit, les aigües del riu i el canal van tornar a ajuntar-se i van inundar posteriorment els carrers del Baix Vila. La tragèdia havia començat.

Durant tota la nit, el riu va anar fent pujades irregulars. Cadascuna superava l'anterior fins a arribar als primers esglaons de la plaça Fra Bernadí, segons descriuen els testimonis. Es van ensorrar les primeres cases, una situació agreujada per la foscor. Els llamps eren els únics que permetien veure fins on arribava l'aigua. Testimonis orals relaten escenes corprenedores de famílies als balcons demanant ajuda, criatures plorant, persones fugint per les taulades, cordes i corrioles per creuar carrers, grups espontanis de salvament i, en definitiva, herois anònims que amb petites accions van salvar vides i van donar esperança.

Amb la primera llum del dia es va prendre consciència de la magnitud de la tragèdia. Els carrers enfangats, plens de runa, mobiliari, animals morts, branques, arbres... Segons descriuen els testimonis, l'espectacle era dantesc. Sota les ordres de la secció d'obres de l'Ajuntament, van començar les tasques de neteja, desenrunament i apuntalament de les cases en perill de caure. Començava la reconstrucció.

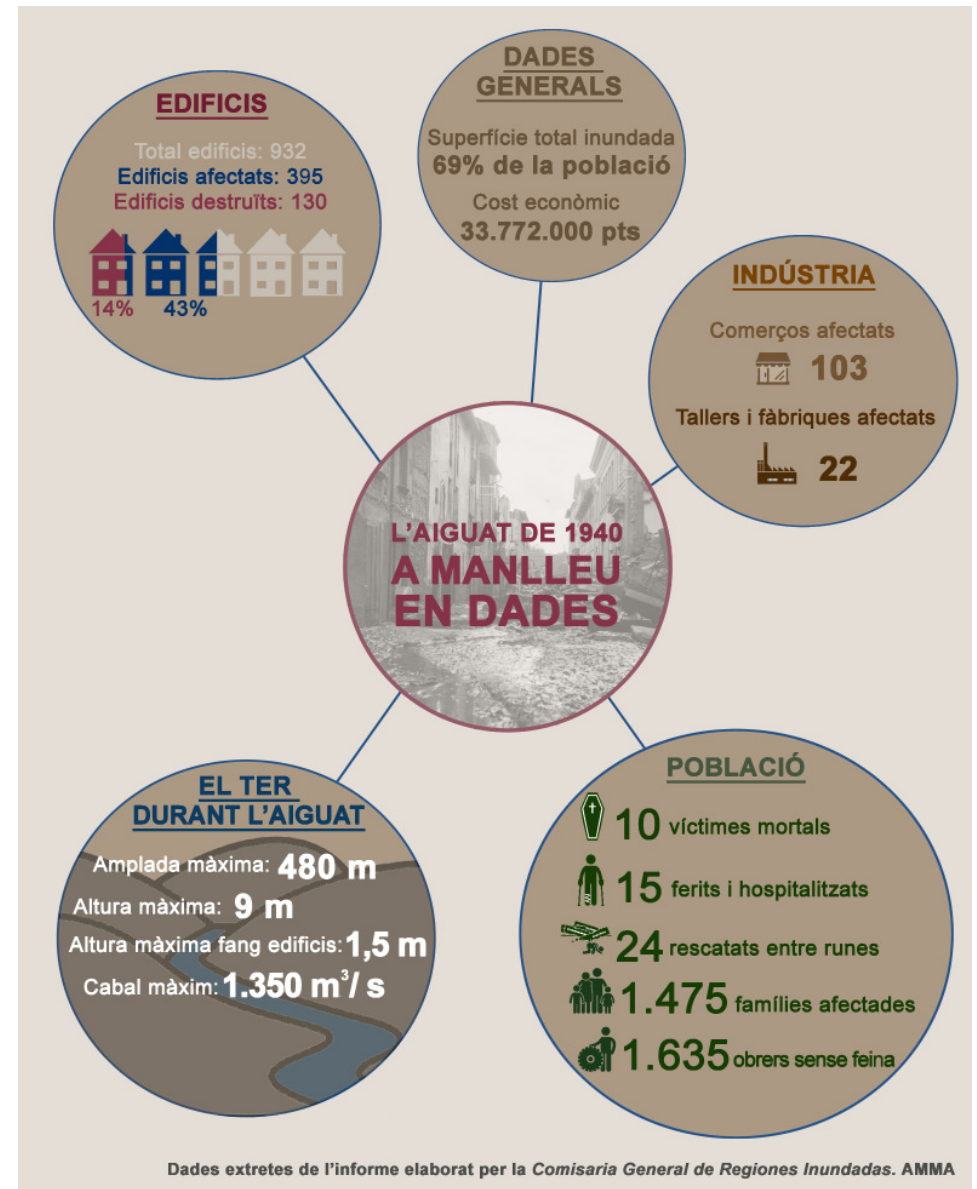
Conseqüències de l'aiguat

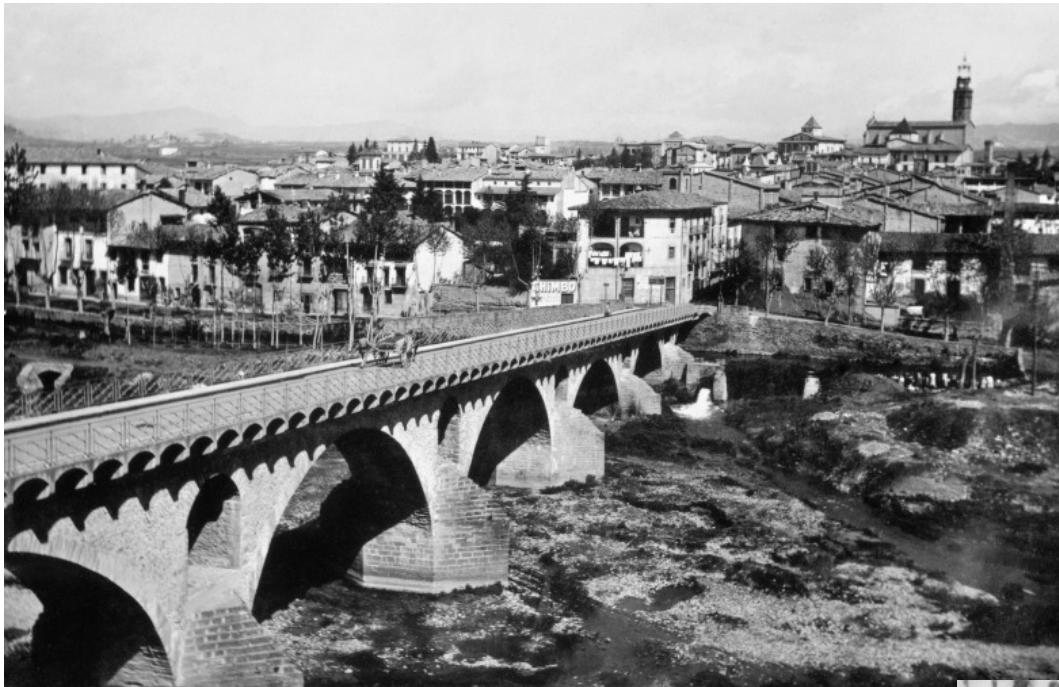
Les autoritats franquistes van visitar les zones afectades i van enviar un destacament del Regiment d'Enginyers per al desenrunament de les cases derruïdes. També van treballar a la població, fins al 8 de març de 1941, uns 500 homes del batalló de presos polítics procedents de Barcelona per desenrunar i netejar els carrers i les cases.

Un dels problemes a resoldre va ser la falta d'habitatge dels damnificats. Els interns de La Salle es van traslladar als locals de la CNS (Central Nacional Sindicalista), mentre esperaven poder marxar del poble. També van funcionar durant tot l'hivern diferents dormitoris col·lectius. El menjar i la roba eren escassos.

La reconstrucció de Manlleu va rebre un gran impuls gràcies a l'adopció d'aquesta tasca com a "necesidad nacional". Es van iniciar obres d'un gran cost econòmic entre les quals destaca la reconstrucció de l'església parroquial, destruïda durant la Guerra Civil, l'ajuntament o del mur de contenció que no es va finalitzar fins quaranta anys després, a la tardor de 1987. També es van construir dos grups d'habitatges nous a Manlleu. La Diputació Provincial de Barcelona i l'Obra Sindical del Hogar van finançar diverses actuacions urbanístiques com les "cases barates", origen de l'actual barri de Gràcia, i el desenvolupament del barri de la Cavalleria i de Vistalegre.

L'aiguat va deixar bona part de la ciutat destruïda i una població traumatitzada per la desgràcia. Moltes famílies van perdre casa seva i la majoria de les seves pertinences. Les persones que van viure l'aiguat, en tindran sempre un record inesborrable. Com diu la dita popular: "El foc té senyor, que l'aigua no".





Manlleu i el pont de can Moles a finals de la dècada de 1920 i la mateixa imatge durant l'aiguat de 1940. La comparativa d'aquestes dues instantànies permet comprovar el nivell del Ter durant la inundació i la força amb què va baixar l'aigua. Les imatges també ens mostren l'estat de destrucció del pont durant la Guerra Civil i l'afectació de les cases properes a la llera del riu.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.





Mapa de la població de Manlleu amb el nivell que va arribar el Ter. Un 69% de la població va quedar coberta per les aigües del riu, que van deixar com a testimoni gairebé un metre de fang per sobre el nivell del terra, fet que va deixar marca de fins on havia arribat l'aigua. Els testimonis relaten com l'aigua va arribar als primers esglaons de la plaça Fra Bernadí.

Font: expedient de l'ajuntament de Manlleu de 1940 instruït en motiu del desbordament del riu Ter. Procedència: Arxiu Municipal de Manlleu (AMMA).



Aspecte del pont de can Molas després de la riuada de 1940. A les arcades del pont es va formar un tap de branques i de bastides que es van utilitzar per a la reconstrucció del pont destruït després de la Guerra Civil. A dreta de la imatge, l'antiga xemeneia de la fàbrica de can Blau, posteriorment el molí Muntada, i la torre de ca l'Areñas. Durant l'aiguat, el riu Ter va arribar als 480 metres d'amplada, 9 metres per sobre la llera del riu i 1.350 metres cúbics per segon.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.



Dies posteriors a l'aiguat. A Manlleu seguia plovent, els rentants estaven totalment coberts per l'aigua i van quedar completament destruïts. El record de molts manlleuencs és que el riu portava arbres, troncs, bidons, mobles, animals, etc. Una autèntica demostració de força. A la fotografia es pot veure l'estat en què va quedar el pont de can Molas. No permetia el trànsit de cotxes, només de persones, perquè les tropes republicanes van destruir-lo en la retirada del febrer de 1939.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

Autor: Joan Rafart.

Un grup de persones observa el pont de can Molas des de Vistalegre durant la inundació de 1940. Es pot veure la força de l'aigua del Ter en el seu pas per Manlleu i com part dels materials que portava el riu va quedar encallat en les arcades més properes al nucli urbà. Durant la matinada del 17 d'octubre es van registrar 123 litres a la Vall de Camprodon i a la serralada transversal, i van arribar als 350 litres com a quantitat màxima el dia 18. Segons la *Comisaria General de Regiones Inundadas*, els cinc dies anteriors va caure la quantitat d'aigua equivalent a tot un any en aquesta zona. A tot això cal afegir que, a la part nord de les províncies de Girona i Barcelona, arribaren vents càlids del SE, moderats i a vegades forts, combinats amb l'augment de la temperatura d'1 grau negatiu a 11 graus positius.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

Pont provisional. Abans de l'entrada de les tropes franquistes el 4 de febrer de 1939, i amb la retirada de l'exèrcit republicà, unes càrregues explosives van destruir el pont de can Molas. El pont quedà intransitable. Per aquest motiu, i mentre es reconstruïa el pont, es va aixecar un pont provisional a l'alçada del carrer Sant Martí que arribava fins a la Devesa. Aquest pont va durar fins al 17 d'octubre de 1940, quan el desbordament del Ter el va destruir.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.





La comparació entre aquestes dues instantànies permet veure el nivell fins a on va arribar l'aigua. En primer terme es veu can Bonet, la torre de can Mataró i, més a la dreta de la imatge, el col·legi de La Salle. La part d'edificis entre el canal industrial i el riu Ter va quedar totalment aïllada durant la inundació. En aquesta zona es van produir quatre de les morts que hi va haver en intentar creuar el canal a través d'una palanca en busca de refugi. El balanç definitiu de pèrdues humanes va ser de 10 víctimes i 15 ferits de més o menys gravetat que van necessitar hospitalització. El recompte de les cases malmeses va ser la part més significativa.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

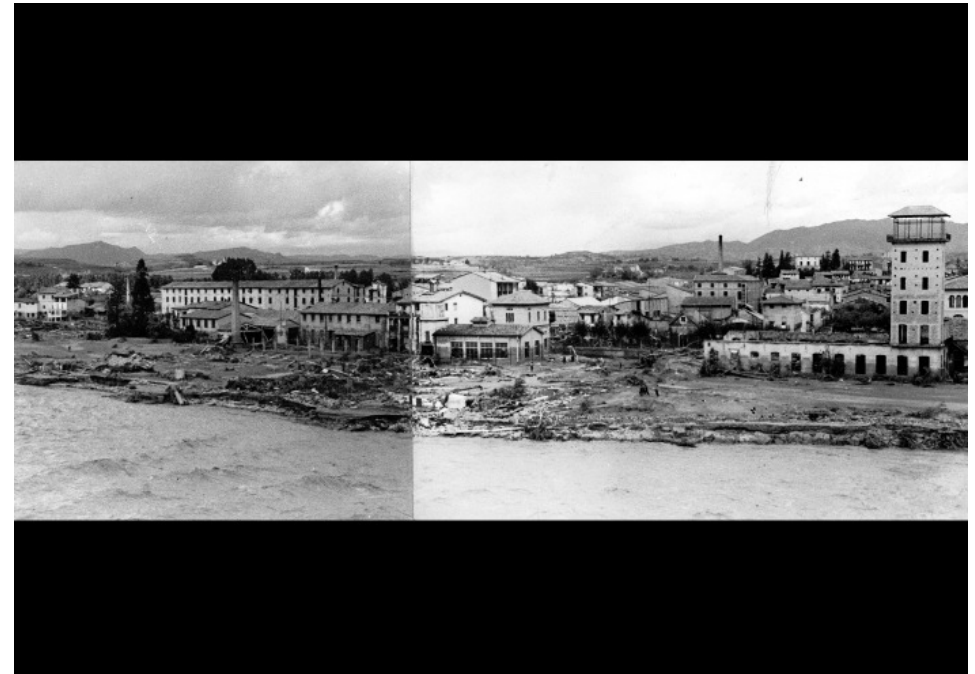
Autor: Joan Rafart.

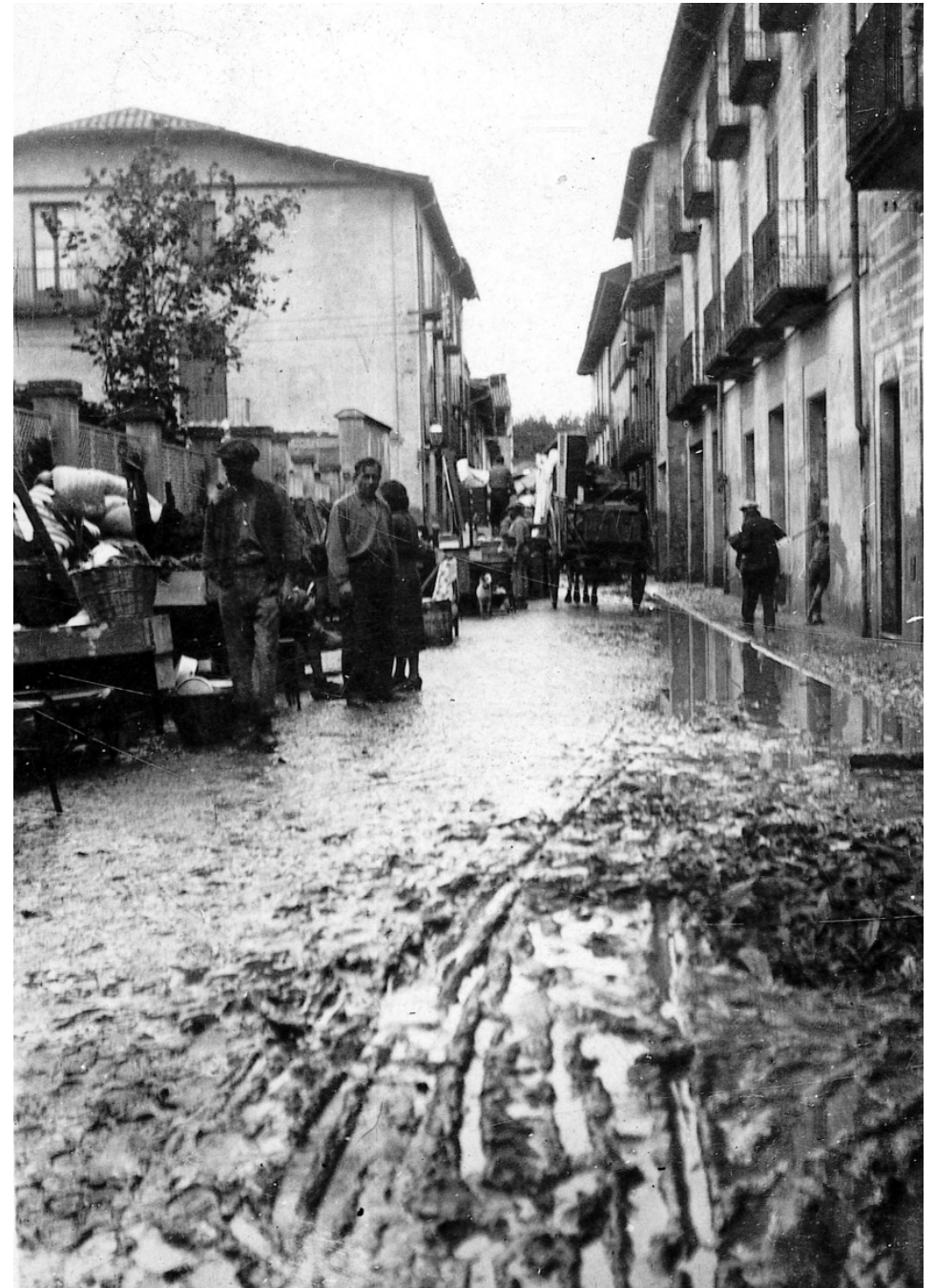
Vista panoràmica de l'estat de desolació en què va quedar la llera del riu Ter a Manlleu. A la fotografia s'hi pot veure d'esquerra a dreta: molí Miarons, SA Serra, les Tres Fàbriques, can Llagostera, la central de can Gorchs, Conductors Elèctrics Roqué, can Mataró, can Bonet i l'edifici del col·legi La Salle.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. BICC General Cable.**

La fàbrica i la torre de can Mataró, una de les sis fàbriques d'aquella riba de riu que va quedar destruïda. A l'esquerra es pot veure l'edifici de La Salle i al fons de la imatge el pont de can Molas.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. Família Serra Sanglas.**





El carrer d'Enric Delaris cobert per les aigües. Als balcons de les cases de l'esquerra s'aprecia com els veïns miraven les conseqüències de la crescuda del riu. Gairebé el 70% de la població quedà coberta per les aigües del riu. Les persones més previsores abandonaren els seus habitatges abans que el riu els impedís el desallotjament. Les famílies que es van mantenir a l'interior dels habitatges van ser les que varen patir els estralls de l'aiguat: van haver de marxar per les teulades o mitjançant cordes, davant el perill d'esfondrament de molts edificis.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

El fang és el record més viu dels testimonis que van viure l'aiguat de 1940. Després de sobreviure a la tragèdia va tocar salvar totes les pertinences dels habitatges que s'havien salvat enmig del fang i la pluja que encara continuava. A la imatge es veu com la gent anava apilant al carrer de Sant Domènec tot allò que havia pogut salvar.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. Família Sardà Sellàs.**

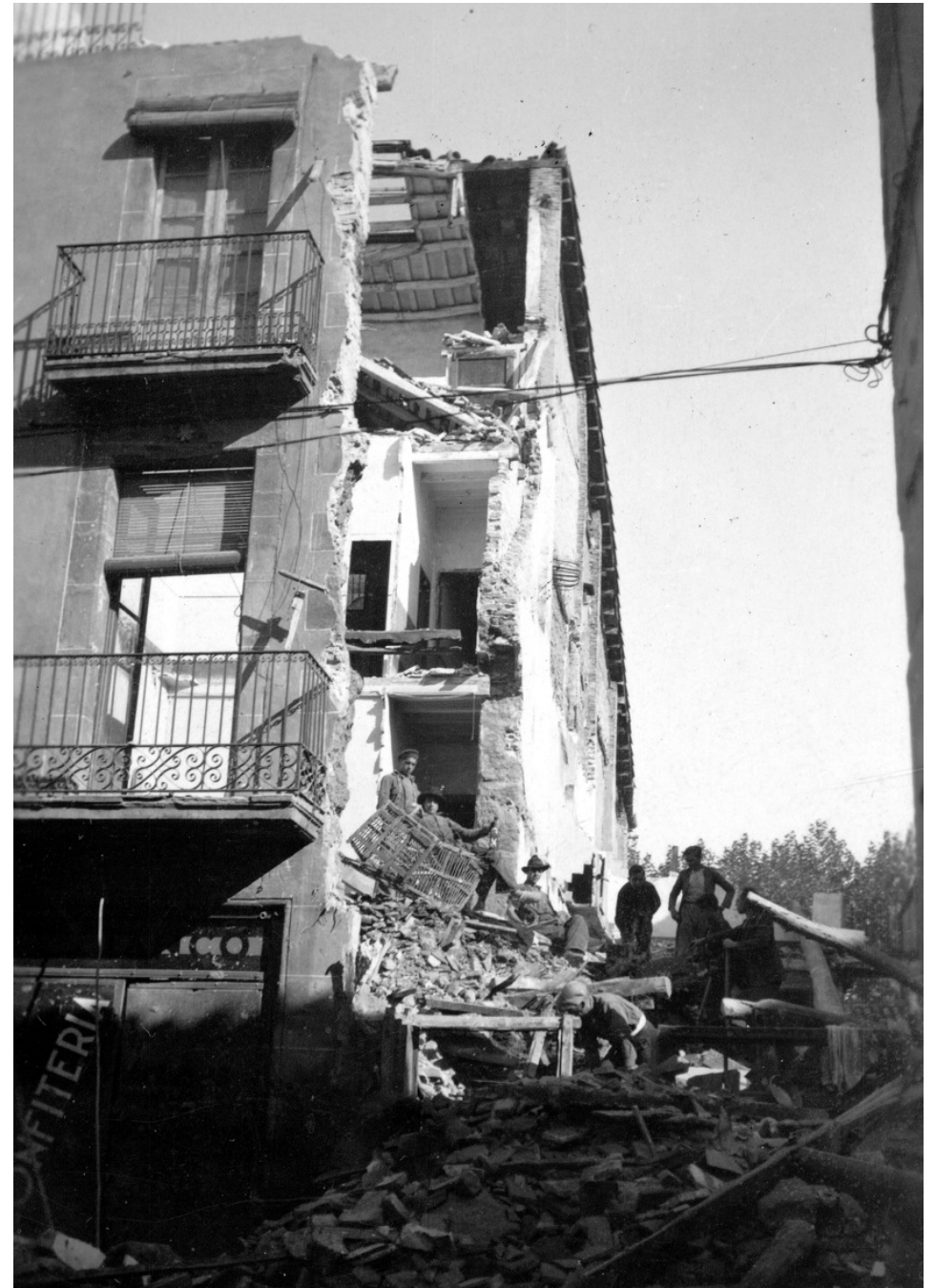


Carrer de Sant Antoni. Es veuen dues cases esfondrades per l'aigua del riu Ter. L'any 1940 moltes de les cases estaven construïdes amb canyissades i tàpia (paret o tros de paret feta de terra pastada, eventualment barrejada amb calç, premsada en un encofrat simple anomenat tapiera i assecada a l'aire), de manera que l'aigua i la humitat les feia més vulnerables, i en provocava l'esfondrament en qüestió hores, i fins i tot dies després de l'aiguat. Les cases més robustes, construïdes amb pedra o totxana resistiren l'envit.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. Família Sardà Sellàs.**

Part final del carrer Enric Delaris. Aquest va ser un dels carrers més castigats durant l'aiguat. A la dreta de la imatge es veu el Patronat de Cultura i el Col·legi de La Salle, edificis que no van cedir a la força de l'aigua com a contraposició als edificis de la part esquerra, que es van esfondrar. Per aquest motiu, durant la nit del 17 al 18 d'octubre de 1940 moltes famílies atrapades en el seu habitatge van creuar el carrer mitjançant cordes, politges o arriscant-se a creuar caminant per arribar a edificis més valents. Algunes persones aconseguiren marxar, per por o per precaució, abans que l'aigua arribés als seus domicilis, però moltes persones van restar atrapades a casa seva o a les fàbriques on treballaven. Els internats de La Salle en són un exemple. Passaren tota la nit atrapats en aquell edifici que no cedí a la força del Ter.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.



El carrer del Pont també va ser un dels carrers més afectats. A la imatge de dalt, la part final del carrer, on es pot veure la casa enderrocada de l'antiga confiteria de can Dot. Les aigües desbordades que venien del carrer Sant Domènec xocaven de ple amb aquest edifici del carrer del Pont. La casa no va suportar la força de l'aigua i finalment va cedir. Amb la caiguda d'aquest edifici es va obrir un passatge que donava directament al passeig de Sant Joan, que es va conèixer com el carrer de l'Apèndix, i que actualment és una prolongació del mateix carrer Sant Domènec. Aquesta nova distribució viària va ser una de les conseqüències de l'aiguat. A baix, can Dot i cal Peroler, al carrer del Pont. Els arbres del fons són els plàtans del passeig de Sant Joan.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).

Fons l'Abans. Biblioteca Bisbe Morgades.

Imatge de la caseta de fusta de Joan Roma "l'Aran" que escalfava aigua i la venia a les dones que rentaven la roba. Tot i que el dia abans, en previsió de la riuada, van lligar la caseta als arbres del voltant, la força de l'aigua es va emportar els arbres, la caseta i tot el que va trobar al seu pas.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

Autor: Joan Rafart.

A part de les fàbriques, un dels desastres de l'aiguat va ser la destrucció del canal industrial. A la instantània el canal industrial de Manlleu i les fàbriques adjacents després de l'aiguat. Es poden veure els troncs i els sediments que va deixar el riu durant la crescuda. L'endemà mateix s'obtenen els primers triomfs, 17 persones van ser salvades entre les runes de la fàbrica de can Llagostera i 7 més de can Bonet, totes elles mitjançant cables i cistells de vímet.

Procedència: fons Marta Casadesús.





Carrer Sant Martí. A banda i banda es poden veure edificis esfondrats com a conseqüència de l'aiguat. A dalt, una família es fotografia a les runes del seu domicili. Al fons de la fotografia es veu l'Hospital Sant Jaume.

A baix, cases enrunades del carrer Sant Martí. Es veu la família de la fotografia anterior enmig de les runes valorant les pèrdues. El valor sentimental de les pèrdues durant l'aiguat va ser incalculable.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. Família Planas Corrius.**

A la fotografia, el passeig del Ter (en aquell moment *Paseo 4 de febrero*), cantonada amb el carrer Enric Delaris. Al fons a l'esquerra es veu el volum de la fàbrica de la Seda i el pont de can Molas. El passeig del Ter i els carrers més propers al riu i al canal foren els més afectats per la catàstrofe. A la imatge es pot veure l'estat en què va quedar tota aquesta zona.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

Autor: Jaume Gaja.

Final del carrer Enric Delaris. Es pot veure la cantonada de l'edifici de La Salle on s'aprecia el nivell a què van arribar les aigües. Els interns i germans de l'escola es van refugiar a l'edifici del Patronat, des d'on ajudaren alguns veïns del carrer a passar-hi lligats amb cordes. Al fons, can Bonet, amb part de la façana esfondrada tal com va passar en molts edificis. Perdre l'habitatge i part de les pertinences que tenien va ser un dels drames dels manlleuencs aquell 17 d'octubre.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

Autor: Jaume Gaja.





Estat en què va quedar la fàbrica de can Roqué a causa de la seva proximitat al riu. En aquest punt les fàbriques van ser els edificis més afectats i van necessitar grans treballs de reconstrucció i neteja per tornar a ser operatives. En el tram entre el canal i el riu, els sis edificis industrials que tenia (can Bonet, can Mataró, la central de can Gorchs, Conductors Elèctrics Roqué, can Llagostera i can Serra) es van veure greument afectats. Van quedar afectades en menor grau les fàbriques no urbanes de Manlleu com eren can Puntí, el Dulcet, la colònia Rusiñol i ca l'Escolà.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.



La fàbrica de can Serra va quedar completament destruïda després de l'aiguat. La instantània ens mostra l'estat en què va quedar la fàbrica: bigues, troncs, embarrats, politges i fang, molt fang, va ser el resultat d'una nit tràgica per a la indústria manlleuena. Al fons de la imatge es veu el molí de can Viñas.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.

La masia de can Corominetes, molt propera al pont de la Gleva i al terme municipal de les Masies de Voltregà va quedar totalment destruïda. Avui desapareguda, aquella nit els seus propietaris van perdre bona part del bestiar i de les seves pertinences.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. Biblioteca Bisbe Morgades.**

Una de les imatges més recordades després de l'aiguat va ser l'estat en què va quedar la casa del final del carrer del Pont: cal Blau, on actualment hi ha can Muntadas. La casa de la fotografia era la casa on vivia, entre d'altres, Xavier Valls, que es va veure obligat a marxar per la teulada amb la seva mare per buscar un lloc segur on l'aigua no hagués arribat. Una experiència que mai oblidarà. Aquesta és la instantània que en va quedar.

Procedència: Arxiu Valls Manlleu.





Carrer del Pont. Un destacament de soldats d'enginyeria i un batalló d'uns 500 presos de la presó de Barcelona van ser enviats per a la reconstrucció de Manlleu. A la imatge podem veure com un soldat reposa de la feixuga tasca de desenrunament de les cases esfondrades. L'any 1940 Manlleu tenia 932 edificis en total. 525 edificis van quedar afectats per l'aiguat, dels quals 130 van desaparèixer per complet. Les cases de Baix Vila que van resistir havien estat construïdes amb pedra.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. Biblioteca Bisbe Morgades.**

Tres homes a pic i pala treuen la runa d'una casa. En un país en postguerra i en plena reconstrucció, les ajudes que van arribar del govern van ser mínimes. Molt poques famílies van rebre indemnitzacions i el poc que van aconseguir va ser un abrigo per passar l'hivern. Per aquest motiu, la feina i la solidaritat dels veïns va ser el que va permetre desenrunar, apuntalar i rescatar objectes de les cases que havien cedit a la força de l'aigua. Durant un any, l'esforç dels manlleuencs i manlleuenques per recuperar i aixecar habitatges i fàbriques va ser titànic.

**Procedència: Arxiu Municipal Manlleu (AMMA).
Fons l'Abans. Biblioteca Bisbe Morgades.**

La primera instantània pertany al local de turbines. En primer terme apareix enrunat el local destinat a les turbines de la colònia de Ca l'Escolà, o també Can Casacuberta.

La segona, pertany al molí nou. A la imatge es veuen els pisos destinats als obrers de la fàbrica després de l'aiguat de 1940. Aquests pisos estaven ubicats fora del recinte.

Procedència: Fons Dolors Abeyà/Museu del Ter.





Aquestes dues imatges mostren la sala de cardes i la sala de preparació del cotó de l'interior de la fàbrica de la colònia de Ca l'Escolà, o també Can Casacuberta. Es veu en quin estat van quedar després del desbordament del Ter.

Procedència: Fons Dolors Abeyà/Museu del Ter.

22 octubre de 1940. Imatges de la colònia de Malars. Interior de la fàbrica i l'estat en què va quedar la resclosa.

Procedència: Arxiu Municipal de Gurb, Arxiu d'Imatges, Imatges de Malars, Fons família Oliva-Rifà. Autor: Demetrio Oliva.





22 octubre de 1940. Imatges de la colònia de Malars. Interior de la fàbrica i sala de cardes. En una de les imatges es poden veure diverses persones al capdamunt d'una pila de fang.

Procedència: Arxiu Municipal de Gurb, Arxiu d'Imatges, Imatges de Malars, Fons família Oliva-Rifà. Autor: Demetrio Oliva.









La destrucció. Imatges de la catàstrofe. Recull fotogràfic de diferents edificis i espais de Manlleu que van rebre l'envit de les aigües del Ter i que van cedir a la seva força. El Baix Vila va ser la part més afectada i l'aigua va cobrir tots els carrers d'aquesta part de la població. Aquest muntatge permet fer-nos una idea de la visió que van tenir els manlleuencs i les manlleuencs els dies després del desbordament.

Procedències: Arxiu Valls Manlleu; Arxiu Municipal Manlleu (AMMA). Fons l'Abans. Biblioteca Bisbe Morgades i família Planas Corrius; Fons Biblioteca Bisbe Morgades.





Rellotge de paret

Procedència: Xavier Valls Mas

Recuperat d'entre les runes de la casa de Xavier Valls al carrer del Pont de Manlleu, just davant del pont de can Molas.

Rellotge de Paret

Procedència: Josep Jofre Costa

Recuperat d'entre les runes de la casa de Josep Jofre al carrer de Sant Joan.

Quadre del Sant Sopar

Procedència: Xavier Valls Mas

Recuperat d'entre les runes de la casa de Xavier Valls al carrer del Pont de Manlleu, just davant del pont de can Molas.

Pala

Procedència: Enric Bonet Bordas

Pala utilitzada per treure fang després de l'aiguat.



Els manlleuencs van perdre bona part de les seves possessions durant l'aiguat. Molts dels testimonis que ens han ajudat en l'exposició conserven alguns dels objectes que a pesar de la tragèdia encara van poder recuperar d'entre les runes de casa seva, o objectes que van quedar afectats per l'aiguat. En aquest espai en tenim una petita mostra. Són objectes que ens han cedit els seus propietaris i que tenen un alt valor simbòlic.

Llibre: Apel·les Mestres, *Monòlegs*

Procedència: Antoni Anglada Paré

El nivell de l'aigua a casa d'Antoni Anglada al carrer del Pont, num. 41 va quedar marcat en aquest llibre.

Llençols, Planxa i bota de vi

Procedència: Xavier Valls Mas

Recuperats d'entre les runes de la casa de Xavier Valls al carrer del Pont de Manlleu, just davant del pont de can Molas.



Record a les víctimes de l'aiguat de 1940 a Manlleu

Volem recordar i homenatjar les víctimes de l'aiguat, així com recordar tota la població que va patir els estralls de la riuada amb la pèrdua dels seus habitatges, pertinences o per l'impacte psicològic que això va significar.

Durant la nit del 17 al 18 d'octubre de 1940 deu persones van perdre la vida i quinze van ser hospitalitzades. Volem tenir un record per a elles en aquesta exposició:

Maria Serra Xuriach, 39 anys

Ramon Arcarons Sala, 68 anys

Dolors Febrer Quintana, 69 anys

Maria Serra Tort, 30 anys

Josep Cabanas Serra, 6 anys

Jeroni Ros Caballeria, 59 anys

Lídia Pujal Viñolas, 57 anys

Càndid Ros Pujal, 34 anys

Josefa Grivé Vernet, 27 anys

Ramon Torras Capdevila, 65 anys

Agraïments

Volem fer especial menció i agrair a totes les persones i entitats que d'una forma desinteressada han col·laborat, participat i contribuït a la creació d'aquesta exposició. Ja sigui relatant les vivències personals, amb la cessió d'objectes i fotografies o simplement donant suport i participant en l'elaboració de continguts.

Antoni Anglada Paré, Pepeta Bach Canyelles, Maria Bajona Casanovas, Montserrat Bartomeus Cassany, Joan Bassagaña Surinyach, Assumpció Bosch Baulenas, Mercè Benet Balmes, Enric Bonet Bordas, Wenceslao Bosch Rovira, Ramon Bruch Llach, Carme Caballeria, Manel Caballeria Roma, Francesc Camps Graells, Eudald Carandell Codina, Ramon Carandell Codina, Ignasi Carrera Ribalta, Marta Casadesús Rifà, Carme Casas Ayats, Josep Castanyer Groset, Felip Castells Rodellas, Josep Clerch Serrat, Joan Collell Serra, Jacint Contijoch Soldevila, Natividad Sabina Cordero Jiménez, Maria Asunción Cordero Jiménez, Máximo Cordero Jiménez, Montserrat Cuerva Caballeria, Montserrat Delgar, Francisco Domènech Sala, Ramon Domènech Sala, Paquita Dot Martín, Joan Font Tanyà, Teresa Fontdevila Sallés, Carme Freixanet Devesa, Josep Freixanet Devesa, Maria Dolors Gaja Font, Maria Goula Puixeu, Josep Jofre Costa, Dolors Juvanteny Riera, Filomena Juvanteny Riera, Josep Juvanteny Riera, Dolors Martínez Padrós, Manel Molera Torres, Pepita Oliveras, Joan Palou Serra, Teresa Pintó Codina, Carme Portús Parés, Josep Maria Prat Gaja, Dolors Puig Comas, Conxita Pujol, Dolors Riera Homs, Josep Rifà Comas, Joan Roma Alonso, Ramon Rovira Crous, Anna Sanglas Tió, Joan Sanglas Tió, Dolors Subiranas Salarich, Concepció Surinyach Padrós, Maria Teresa Tarrés Canudes, Xavier Valls Mas, Montserrat Verdager Rosell.

Arxiu Comarcal d'Osona, Arxiu Municipal de Masies de Voltregà, Arxiu Municipal de Manlleu, Biblioteca Bisbe Morgades, Fundació Hospital Sant Jaume de Manlleu (Centre de Dia – Josep Roqué i Castell, Hospital de Dia i Residència Aura), Fusteria Codony, Valls Fotografia, Xef Vila.

A totes aquestes persones, moltes gràcies!



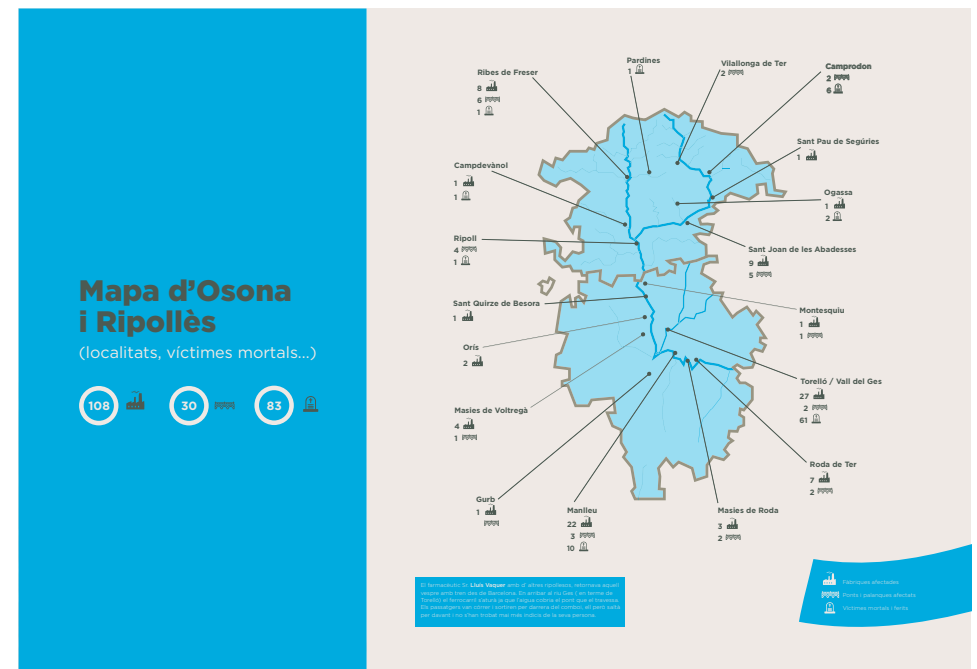
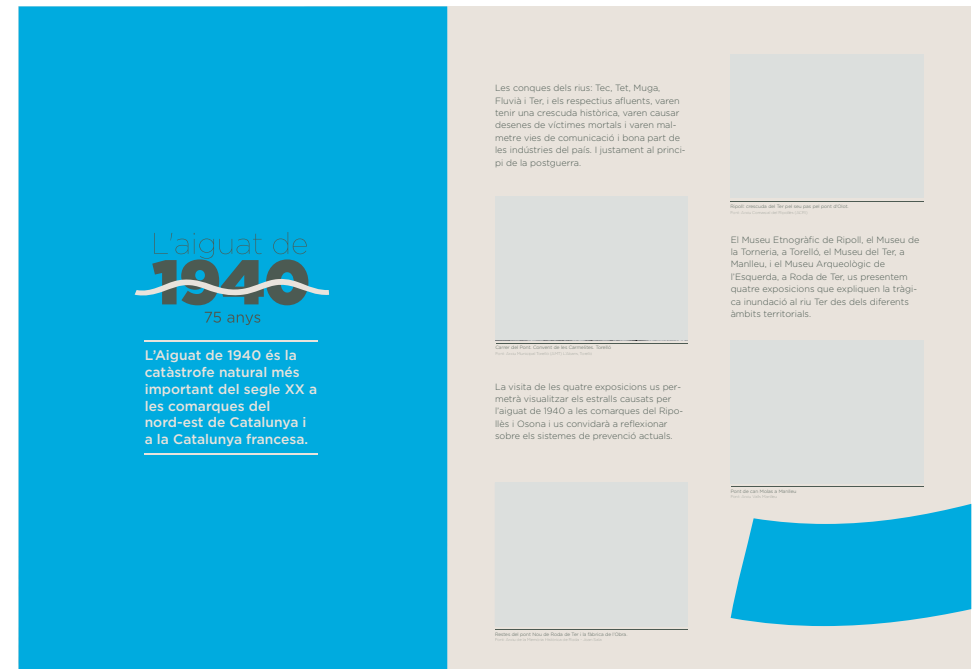
L'aiguat de
1940
75 anys

Annex



Fulletó de l'acte de inauguració de l'exposició Memòria de l'aiguat de 1940 a Manlleu inaugurada el 17 d'octubre de 2015 al Museu del Ter. Es van realitzar actes de commemoració dels 75 anys i actes de record a les 10 víctimes mortals de Manlleu.

La resta son els plafons conjunts que apareixen a les exposicions de Ripoll, Torelló, Manlleu i Roda de Ter. On s'apunten quines van ser les causes, les conseqüències, les condicions meteorològiques i ressò a la premsa.



Condicions meteorològiques

L'episodi de pluges comprès entre els dies 16 i 20 d'octubre de 1940 al nord-est de Catalunya és un dels més importants del segle XX. Les llevantades de dos o tres dies, però, són habituals a la tardor i no és gens estrany veure crescudes importants dels cursos fluvials durant aquesta estació. Diríem que és una de les característiques pròpies del clima mediterrani.

El vent de llevant a la zona mediterrània és humit i càlid. Quan troba una orografia que provoca l'enlairament i el refredament de l'aire, aquest precipita amb facilitat i provoca una pluja persistent mentre bufa aquest vent.

Mapa de les pluges acumulades a les 7 de la tarda del 16 d'octubre a Catalunya

Malauradament no hi havia gaires observatoris i pluviòmetres a la zona afectada l'any 1940. Les dades de l'observatori de Camprodon són les més significatives i fiables: 350 mm el dia 17 d'octubre i 325 mm el dia 18. Entre els dies 16 i 20 d'octubre es recullen 866 l/m2, una xifra que s'apropa a la mitjana de precipitació recollida durant tot un any (1200 mm) en aquelles contrades.

Mapa del temps del servei meteorològic britànic (17/10/1940)

Fuente: Museo de Manlleu, del
Servicio Meteorológico Británico, 1940. Reproducción autorizada por el
Museo de Manlleu y el Servicio Meteorológico Británico.

Ressò de la premsa

L'octubre de 1940 els mitjans de comunicació, premsa i ràdio, estaven totalment controlats pel nou règim franquista. Moltes capçaleres locals o comarcals havien tancat durant la guerra i trigarien temps a tornar a editar notícies.

Les notícies circulaven a partir dels comunicats oficials que donava el règim. Als diaris falangistes d'arreu de l'Estat es difonia la notícia i es reproduïa als diaris regionals.

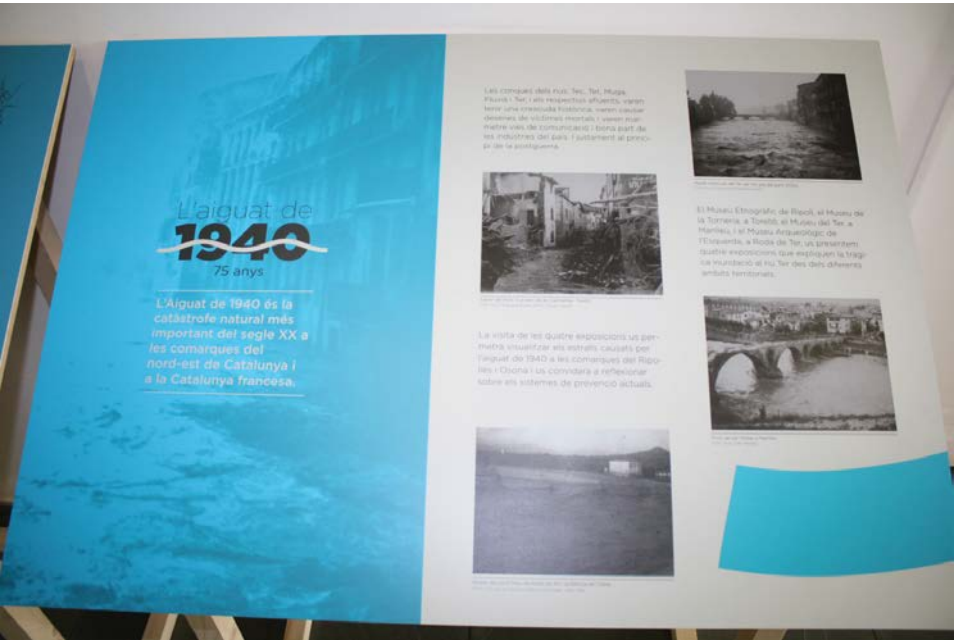
La capçalera *Solidaridad Nacional* oferia la versió oficial i era un òrgan de propaganda i exaltació de les virtuts del *Generalísimo*.

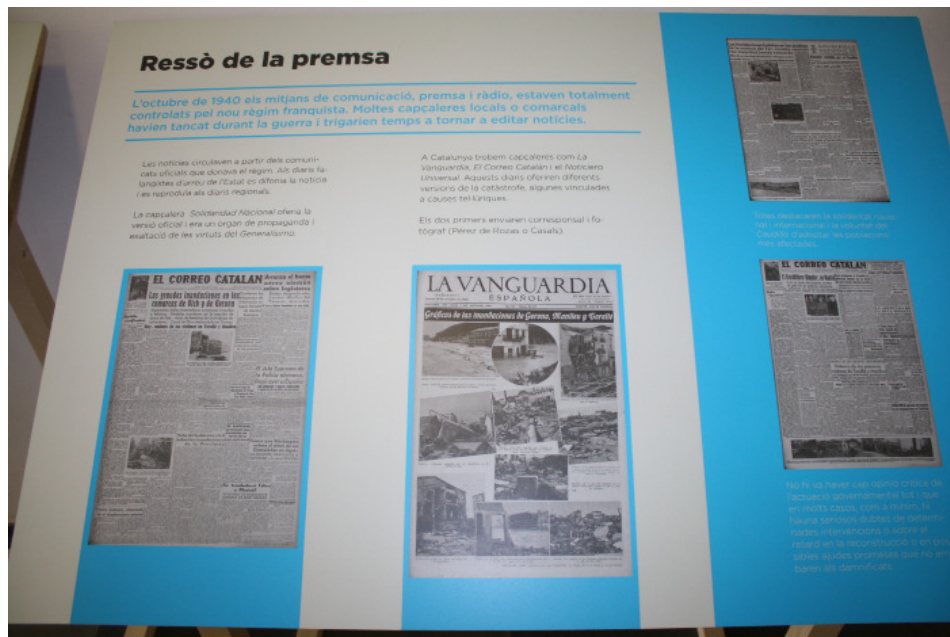
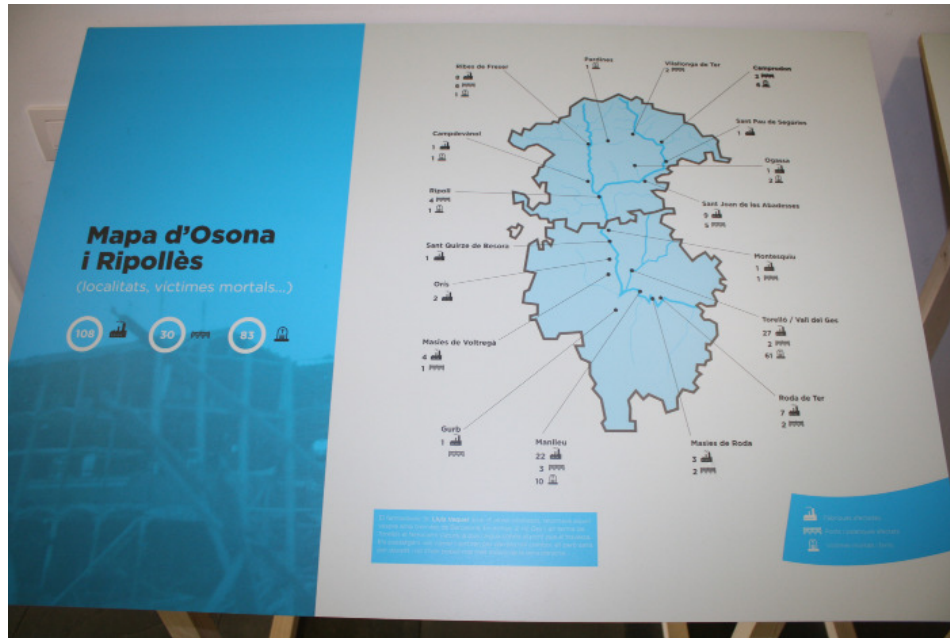
A Catalunya trobem capçaleres com *La Vanguardia*, *El Correo Catalán* i el *Noticiero Universal*. Aquests diaris oferien diferents versions de la catàstrofe, algunes vinculades a causes tel·lúriques.

Els dos primers enviaren corresponal i fotògraf (Pérez de Rozas o Casals).

Totes destacaren la solidaritat nacional i internacional i la voluntat del Govern d'adaptar les poblacions més afectades.

No hi va haver cap opinió crítica de l'actuació governamental tot i que, en molts casos, com a mínim, hi hauria seriosos dubtes de determinades intervencions o sobre el retard en la reconstrucció o en possibles ajudes promeses que no arribaren als damnificats.





L'aiguat de
1940
75 anys

**L'exposició en
imatges**



Memòria de l'aiguat de 1940 a Manlleu

Exposició temporal. Museu del Ter, del 17 d'octubre al 31 de desembre de 2015





Memòria de l'aiguat de 1940 a Manlleu

Exposició temporal. Museu del Ter, del 17 d'octubre al 31 de desembre de 2015





Recull de premsa

LA VANGUARDIA

BARCELONA
Sábado 19 de octubre 1940

FUNDADORES: DON CARLOS Y DON BARTOLOMEU GODO

Año XLVI - Número 23.113

TAREAS URGENTES ASUMIDAS POR HOMBRERES EFICACES

Ayer se posesionaron de los respectivos Ministerios de Asuntos Exteriores y de Industria y Comercio los señores Serrano Suñer y Carceller

Importantes discursos de los nuevos ministros

EN ASUNTOS EXTERIORES

Madrid, 18.- La tarde comenzó con el primer acto oficial de la nueva Administración Exterior, cuando el Sr. Serrano Suñer, ministro de Asuntos Exteriores, se posesionó en su cargo. El Sr. Serrano Suñer, ministro de Asuntos Exteriores, se posesionó en su cargo. El Sr. Serrano Suñer, ministro de Asuntos Exteriores, se posesionó en su cargo.

EN INDUSTRIA Y COMERCIO

Madrid, 18.- La tarde comenzó con el primer acto oficial de la nueva Administración Industrial y Comercial, cuando el Sr. Carceller, ministro de Industria y Comercio, se posesionó en su cargo. El Sr. Carceller, ministro de Industria y Comercio, se posesionó en su cargo.

Discurso del Sr. Serrano Suñer

Señalando el Sr. Serrano Suñer, ministro de Asuntos Exteriores, que la política exterior de España se basará en la defensa de los intereses nacionales y en la cooperación con los países aliados.

Discurso del Sr. Carceller

El Sr. Carceller, ministro de Industria y Comercio, declaró que su departamento se dedicará a promover el desarrollo industrial y comercial de España.

REPERCUSIONES EN EL EXTRANJERO

Voz de la nueva Presencia española en la política europea

LA VANGUARDIA en Roma España LA VANGUARDIA en Berlín

Madrid, 18.- El hecho. Cronista extranjero de nuestro periódico.- La Presencia española en la política europea es un hecho que ha causado gran interés en el extranjero. El Sr. Serrano Suñer, ministro de Asuntos Exteriores, se posesionó en su cargo.

El Caudillo anuncia que se acercará prontamente a la reparación de los daños y por el Ministerio de la Gobernación se envían 100.000 pesetas para los primeros auxilios

Alcaldes de los pueblos de la zona inundada

El Caudillo anuncia que se acercará prontamente a la reparación de los daños y por el Ministerio de la Gobernación se envían 100.000 pesetas para los primeros auxilios

Alcaldes de los pueblos de la zona inundada

EN EL PRAT

Los habitantes del Prat de Llobregat se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN SAN BAUDILLO

Los habitantes de San Baudilio de Llobregat se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN HOSPITALPET

Los habitantes de Hospitalpet se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN MOLINS DE REV

Los habitantes de Molins de Rey se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN MARTORELL

Los habitantes de Martorell se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN LOS COMUNICACIONES

Los servicios de comunicaciones se han visto afectados por las inundaciones. Se han tomado medidas para garantizar la comunicación.

EN LOS RIOS Y EN LAS ZONAS DE INUNDACION

Los ríos y las zonas de inundación han causado graves daños. Se han tomado medidas para socorrer a los afectados.

TERRIBLE INUNDACION EN TORRELO

Una terrible inundación ha afectado a Torrelo de Segura. Los habitantes han sido evacuados.

Desarrollamiento de un caso

Un caso de desarrollo de un caso. Se han tomado medidas para garantizar el desarrollo.

Desarrollamiento de un caso

Un caso de desarrollo de un caso. Se han tomado medidas para garantizar el desarrollo.

LA VANGUARDIA ESPAÑOLA

INFORMACION EXTRANJERA

Combate aéreo n-aval entre alemanes e ingleses en las cercanías de Brest

ALICIA VIZ ESTÁ LA ATENCION POLITICA EN LOS GALICANOS

Berlin, 18.- El hecho. Cronista extranjero de nuestro periódico.- La presencia española en la política europea es un hecho que ha causado gran interés en el extranjero.

EN SAN BAUDILLO

Los habitantes de San Baudilio de Llobregat se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN HOSPITALPET

Los habitantes de Hospitalpet se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN MOLINS DE REV

Los habitantes de Molins de Rey se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

EN MARTORELL

Los habitantes de Martorell se han visto afectados por las inundaciones. El Ayuntamiento ha tomado medidas para socorrer a los afectados.

LA VANGUARDIA en Londres

TRASIEGO DE MANOS NAVALES Y EL VIAJE DE EDEN

Los servicios de comunicaciones se han visto afectados por las inundaciones. Se han tomado medidas para garantizar la comunicación.

EN LOS RIOS Y EN LAS ZONAS DE INUNDACION

Los ríos y las zonas de inundación han causado graves daños. Se han tomado medidas para socorrer a los afectados.

TERRIBLE INUNDACION EN TORRELO

Una terrible inundación ha afectado a Torrelo de Segura. Los habitantes han sido evacuados.

Desarrollamiento de un caso

Un caso de desarrollo de un caso. Se han tomado medidas para garantizar el desarrollo.

Desarrollamiento de un caso

Un caso de desarrollo de un caso. Se han tomado medidas para garantizar el desarrollo.

Prensa histórica sobre l'aiguat de 1940.
Fons La Vanguardia

EQUIPAMENTS

Finalitza la reparació del paviment de cauçú de l'escola bressol municipal Colors

El passat mes de setembre es van portar a terme les obres de reparació del paviment de cauçú de l'escola bressol municipal Colors. El paviment existient estava malmetut pel desgast de l'activitat diària. L'actuació de reparació que es va portar a terme va consistir en l'execució d'una capa contínua de cauçú EPDM del mateix color verd, col·locada a sobre de la capa existent. La reparació la va fer l'empresa Novotit de Manlleu.

FOTOGRAFIA

Facund Pérez i Montse Verdagué guanyen el concurs del "Porc i Cervesa, Fira Gastronòmica"

Facund Pérez, de Manlleu, i Montse Verdagué, de Banes, són els guanyadors del nou concurs impulsat per l'IndaOsona i l'organització de la fira gastronòmica Porc i Cervesa de Manlleu que es va celebrar del 25 al 27 de setembre. Hi han participat un total de 335 fotografies.

EXPOSICIONS

Aquest dissabte s'inaugura al Museu del Ter una exposició sobre l'Aiguat de 1940

Aquesta és una exposició simultània que es podrà veure a Ripoll, Torelló, Manlleu i Roda de Ter

Enguany es commemoren els 75 anys de l'aiguat de 1940, la catàstrofe natural més important del segle XX a les comarques del nord-est de Catalunya i a la Catalunya francesa. Al Ter, la nit del 17 d'octubre, una crescuda històrica va causar desenes de víctimes mortals, va malmetre les comunicacions i bona part del teixit productiu dels nostres pobles i ciutats. El país acabava de sortir de la Guerra Civil, i la catàstrofe es va sumar a les ja dures condicions de vida de la postguerra, deixant una marca indeleble en la memòria col·lectiva dels habitants de les poblacions del Ter. El Museu Etnogràfic de Ripoll, el Museu de la Torrensia, de Torelló, el Museu del Ter, de Manlleu, i el Museu Arqueològic de l'Esquerda, de Roda de Ter presenten 4



El fluïr de la zona dels terçals durant l'Aiguat de 1940

Imatge: Arxiu Valls

es faran dues úniques representacions de l'espectacle d'aquest estiu al Museu del Ter: l'Aiguat. L'exposició "Memòria de l'aiguat de 1940 al Ter. Manlleu", que es podrà veure al Museu del Ter, s'inaugurarà aquest dissabte a les 19 hores, i el diumenge 18 a les 19 hores.

7 de novembre
De 19 a 23 h

Tasta'nn de nit

Tastets, activitats i música al mercat.

Mercat Municipal de Manlleu

Preu: 10€ (inclou 8 tiquets)

Venda de tiquets a totes les entrades del mercat el mateix dissabte o anticipats a tots els comerços del mercat.

info: www.mercatmanlleu.cat
Segona mà: mercatmunicipalmanlleu@manlleu.cat
mercatmanlleu

OPE, Departament d'Empreses i Ocupació, Departament d'Ensenyament, Departament d'Urbanisme, Departament de Cultura i Patrimoni, Departament de Turisme i Esports, Departament de Medi Ambient i Canvi Climàtic, Departament de Transport i Infraestructures, Departament de Seguretat i Emergències, Departament de Sanitat i Consum, Departament de Treball i Seguretat Social, Departament de Justícia i Consum, Departament de Habitatge i Urbanisme, Departament de Planificació i Desenvolupament, Departament de Recerca i Innovació, Departament de Serveis a les Empreses i a la Ciutadania, Departament de Treball i Seguretat Social, Departament de Justícia i Consum, Departament de Habitatge i Urbanisme, Departament de Planificació i Desenvolupament, Departament de Recerca i Innovació, Departament de Serveis a les Empreses i a la Ciutadania.

TEMPS X L'ENTREVISTA

Josep Antoni Vilchez: "Quan jo dono tinc la sensació de ser útil. M'agrada molt ensenyar el que jo sé fer"

A quin barri de Manlleu vius?
Al barri de l'Emm.

Què és el que més t'agrada fer?
Escollir música i quedar amb els meus amics.

I el que menys?
Perdre el temps.

Com vas conèixer TEMPS X TEMPS (TXT)?
Estava treballant en un Pla d'Ocupació de l'Ajuntament de Manlleu i des d'allà vaig conèixer com funcionava TXT.

Tu què pots donar a TXT?
Conèixerem i aconseguirem informàtics. Puc ensenyar a utilitzar el Word, taules d'Excel, navegar per internet...

Ho has pogut posar en pràctica amb algú?
Sí. Vaig ensenyar a la Dolores a utilitzar el Google Drive.

I què demanes?
Quan em vaig apuntar a TXT volia anar amb el grup que cada setmana va a caminar i també trobar una persona per fer pràctiques d'anglès.

Algu t'ho ha pogut donar?
Pins ara no he tingut l'oportunitat de rebre. He trobat feina de jornada completa i ara no disposo de temps.

Digues una paraula que t'inspira TXT?
Tranquil·litat.

Quin sentiment o sensació tens quan reps el que demanes?
Satisfacció.

I quan tu ho dones?
Quan jo dono tinc la sensació de ser útil. M'agrada molt ensenyar el que jo sé fer.

Quantes hores has invertit a TXT?
Aproximadament tres hores, repartides en dos dies.

Quatreveint persona, dona, home, gran o jove es pot inscriure a TXT tancat al saló de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Manlleu, 93 851 50 52 o bé enviant un e-mail a: tempsx@gmail.com

Temps X Temps (TXT) és un intercanvi de serveis entre persones que viuen o treballen a Manlleu. Totes les persones tenim coses a oferir i a demanar. La moneda és el temps i es pot demanar i rebre coneixement i habilitats que ens ajuden a resoldre i millorar necessitats de la nostra vida quotidiana.



TEMPS X TEMPS
A Manlleu, intercanviem el nostre temps!

La segona setmana de cada mes podreu conèixer una de les persones que participen a Temps X Temps. Amb la informació que ens donaran en cada una de les entrevistes ens ajudaran a conèixer com funciona Temps X Temps, coneixerem les persones que hi participen, descobrirem els intercanvis que es fan entre elles i elles i els sentiments i les sensacions que viuen quan donen i reben.

14 d'octubre de 2015

DIARIDEMANLLEU

Núm. 299 · Any VII · Tl. 636 79 82 05 · diaridemanlleu@gmail.com · Dipòsit legal: B-48187-2009

1 euro

75 anys de l'Aiguat

Recull d'imatges dels tràgics fets que varen afectar Manlleu els dies 17 i 18 d'octubre de 1940.

Pàgines 11 a 15

La zona de l'actual passeig del Ter, a les poques hores d'haver-se retirat l'aigua.

Arxiu Valls

Dilluns començaran les obres de la nova rotonda



El dilluns 19 d'octubre s'iniciaran les obres de la rotonda a la cruïlla del passeig de Sant Joan amb carretera d'Olot i carrer Cavallera. Es preveu que les obres durin quatre mesos.

Pàgina 3

Manlleu tanca la Setmana de la Gent Gran



La setmana de la gent gran va finalitzar el divendres 9 d'octubre després de 9 dies seguits d'activitats d'alt més diverses en les que han participat un gran nombre de persones.

Pàgina 7

Aquest dijous es fa a Manlleu un acte d'homenatge a Lluís Companys

L'Ateneu de Manlleu recordarà aquest dijous 15 d'octubre al president de la Generalitat Lluís Companys, en el dia en què es commemora el 75è aniversari de la seva execució al Castell de Montjuïc per part del règim franquista. L'acte es farà davant la plaça d'armament que recorda les víctimes dels bombardejos feixistes sobre Manlleu, situada a la zona de les Hortes, a tocar del camp de futbol.

Pàgina 7

El CP Manlleu comença l'OK Lliga golejant al Girona



Victòria clara del Club Patí Manlleu fent-se aquest dissabte davant del CityFC Girona HC per 4 gols a 0, en el partit corresponent a la primera jornada de l'OK Liga.

Pàgina 7

Dissabte s'inaugura al Museu del Ter una exposició sobre l'Aiguat de 1940

l'Ajuntament organitza un curs de conducció eficient

Pàgina 9

Dissabte es fa a Manlleu un nou acte de sang

Pàgina 10

La Marató Solidària va recollir 4.190 euros que s'han lliurat a l'Hospital Sant Joan de Déu

Pàgina 16

TAXI JAUME
Al servei dels manlleuencs

Servei 24 hores
Tel. 686 396 423
C. Cavallera 29 · 08560 Manlleu

NÚRIA MAYENCO BARCONS
Advocada. Serveis Jurídics

Telèfon/Fax: 938513936
Mòbil: 631094070
e-mail: nuria@mayencobarcons.com
Passeig Sant Joan, 66 Balcells Manlleu

TAXIS MANLLEU

Jordi Garolera
Tel. 630 042 669

Josep Traveria
Tel. 649 91 14 99

Jordi Fernández
Tel. 607 28 98 28

Servei 24 hores i De 1 a 7 places
Tot tipus de serveis: nacional, internacional, per a empreses, turisme i negocis.

llg
Il·lucí Guiteras, s.l.
assessoria de serveis jurídics

Un dels serveis jurídics especialitzats en:

- Laboral
- Fiscal
- Comercial
- Urbanística
- Civil
- Administrativa

Condomini d'Administració

Plaça Pla Manlleu, 27 · 08560 MANLLEU
Tel. 93 891 99 62 · Fax 93 850 60 42

Farré **enginyeria**

- Pujascals
- Plataformes
- Ascensors
- Alimentació
- Enginyeria

Tel. 93 837 20 91 · 639 314 550
www.farre.es

Recull d'imatges de l'Aiguat de 1940 a Manlleu

Aquest cap de setmana es compleixen 75 anys de l'Aiguat

A Manlleu varen ser 10 les persones mortes o desaparegudes. El total d'edificis afectats fou de 525, i 155 quedaren totalment destruïts o ruïnosa. L'alçada de l'aigua sobre el llit normal del riu va ser de 9 metres.



Arxiu Valló

Era la nit del 17 al 18 d'octubre de 1940. Dos infants, germans, no entenen el que passava el seu voltant. Tot en crisi i desesperació. De cop i volta la casa veïna s'enfonsa. El seu pare, amb aigua fins a la cintura, els embolica en una llagada i els treu a peu de braços i, lluitant contrarent, els porta fins a la part alta del carrer del Port.

Mentrestant els edificis queien ara aquí i ara allà, i els crits on la foror es feien esgarifosos.

A la Plaça es formaven grups de salvament, que pocs moments més tard, jugant-se la vida, anaven a socorrer els seus conpatrits. Poca estona després, sota els porcos no hi quedava ningú. L'aigua s'havia fet senyora i ja arribava fins als primers esglaons de les escales. Era el seu punt més alt. Eren les 6 de la matinada.

L'octubre va començar plujós

Aquell octubre de 1940 es presentava força mogut. Les pluges queien pràcticament a diari i abia a anar saturant el terra fins al punt de que l'aigua ja trobava dificultats per a ser absorbida. Tot i així ningú es pensava que aquest període de pluges acabaria catastròficament.

Però la situació es complica. Concretament el dia 14, el Servei Meteorològic Nacional va preveure un atac d'aire de llevant que duraria uns quants dies,

amb la formació d'una activa depressió enfront de Catalunya. El dia 15 es confirmà i la pluja va caure amb una certa intensitat al Pirineu. El dia 16 tingué estones de tot, i fins tot semblava que les pluges eren cada vegada més irregulars, el Ter però ja baixava remogut, sempre dins d'un període normal de pluges tardenques. El mateix dia 16, ja entrat de foc, l'aigua comença a caure torrencialment al Ripollès on es registren 122 litres a la Vall de Compadron, i a la Serralada Transversal, molt especialment a la zona de Bellmunt i Puigacorn. Aquest temporal ja no va parar en tot el dia següent.

El dia 17 es començava a pensar en l'aiguat de 1919

Res es tant terrible com un pressagi que no es pot evitar. El temor dels habitants de les poblacions davant el Ter anar creixent conforme avançava el moti. El comentari més estès a primeres hores del dia era el progressiu augment de les aigües i el record de la darrera inundació, la del 1919. Absent de mig munt a Toró és robé un avís provinent de Ripoll en que s'anunciava que el riu baixava en constant creixent, es feu començar cap a Manlleu, cap a Roda, cap a Vilanova de Sau... En el poc més de 3 hores que un cop de riu tardà a balar, desdó Ripoll fins a la Plana hi

hagué temps per poc, el rellotge va anar a velocitat insubstancial i a 2 quarts de 2 del migdia el riu i al canal s'ajuntaren a Manlleu. A partir de les 3 de la tarda el nivell semblava disminuir però seguit plovent i la comunicació amb els demés pobles de la conca del Ter es tallà definitivament. La turba de l'aigua tornà al voltant de mitja nit, a Manlleu s'inundaren el Passeig del Ter i els carrers propers, a Roda les fàbriques i les colònies tèxtils i a Toró, en aquesta població la tragèdia ambà a límits esgarifosos, el Ges envai el poble, s'endugué cases i deixà una esgarifosa pàgina de 61 víctimes mortals.

La nit del 17 al 18

Els habitants de Ripoll van temer el pitjor quan el Ter ocupava la part de dalt de la població i el Freser es desbordava per la part de baix. El cop de riu baixava inparable, sense pietat. Poca estona més tard Montseguí rebia l'enxerta de les aigües, la riera del Francès també es va desbordar i es va unir a les del Ter. Montseguí aquella nit es va inundar en les seves 3/4 parts i va caure el pont del Ferrocarril a La Farga.

St. Quirze, era la següent, la part veïlla del poble va quedar ràpidament incomunicada. A les 3 de la matinada l'aigua arribava a la seva alçada màxima, 9 metres. Durant tota la nit el Ter anà pujant i més

amb la devastadora aportació d'aigua que donà el Ges. A Roda quedaren treballadors utilitzats dins les fàbriques i moments d'heroisme es van anar succeint tota la nit per salvar-los, a la colònia de Salou alguns treballadors tenien l'aigua fins a la cintura quan els varen salvar. A Manlleu les cases semblaven illes i l'aigua arribava a la Plaça, on a les 6 del matí assolí la seva màxima alçada, amb 9 metres sobre el nivell de l'era i tapant els 2 primers esglaons de les escales. En aquest moment el Ter portava un cabdal aproximat de 1350 metres cúbics per segon. La pluja no parava i entre la claror dels llamps es podia entreveure la magnitud de la tragèdia. Els crits es feien esgarifosos. A Manlleu a més es produí una engolada d'arbres al Port de Can Molas, recentment asfaltada i per la guerra el pont provisional del carrer Sant Martí quedà igualment obstruït, així feu de tanca i va ajudar a desviar l'aigua cap a dins la Vila. El 60 % de la població en resultà afectada i el nombre de víctimes fou de 10.

El dia després

El mateix dia 18 a Manlleu hi hagué sessió municipal, redactant-se l'informe oficial i acordant les mesures urgents a prendre. El fang dipositat als carrers assolí prop d'un metre i dificultà les tasques de salvament. A les fàbriques Llugostra i Bonet hi havia treballadors aliats, els quals foren

rescatats amb cables i cadiells de vinç, a les 12 del migdia i a les 3 de la tarda respectivament. A les 12 del migdia l'aigua només envai el Passeig del Ter, estava en retirada.

En la sessió municipal esmentada s'acordà de mobilitzar tots els homes de 18 a 55 anys que no tinguessin domicili perjudicat. A la tarda el General Orgaz, Capità General, va visitar la població.

A Manlleu foren 10 les víctimes mortals i nombrosos els ferits. La fesomia de Manlleu va canviar en una nit. Es van inundar 300.000 metres quadrats de zona edificada. Quedaren afectats 525 edificis, dels quals 103 foren totalment destruïts i 52 perjudicats en més d'un 90 %. 3.000 persones vivien a la zona afectada i 253 varen quedar sense sostre. Les dues empreses més importants, Can Serra i Conductors Elèctrics Roda varen quedar arrasades. A Manlleu quedaren 991 homes i 660 dones sense feina. La valenciació va ser de 33.772.000 pessetes.

Manlleu quedà incomunicat amb direcció directa a Vic més de mig any, ja que el pont de la Devesa que substituïa el de Can Molas, dissenyat per l'engenyerupolita en la seva retirada fou emportat per les aigües. S'havia escrit una de les pàgines més tristes de la història manlleuenca.

Imatges de l'Aiguat de 1940 a Manlleu



Primeres hores del matí del 18 d'octubre de 1940, quan l'aigua ja començava a durar el baix. Un subllit mar d'aigua va afectar Manlleu.

Arxiu Valló



A la part dels "Hermanos" es pot observar el nivell de l'aigua.

Arxiu Gaja-Joens



El Ter a la zona dels Heronets, la tarda del dia 17, quan encara estava pujant.

Arxiu Valló



C. Enric Delobà a les 7 del matí del 18 d'octubre. Arxiu Gaja-Joens



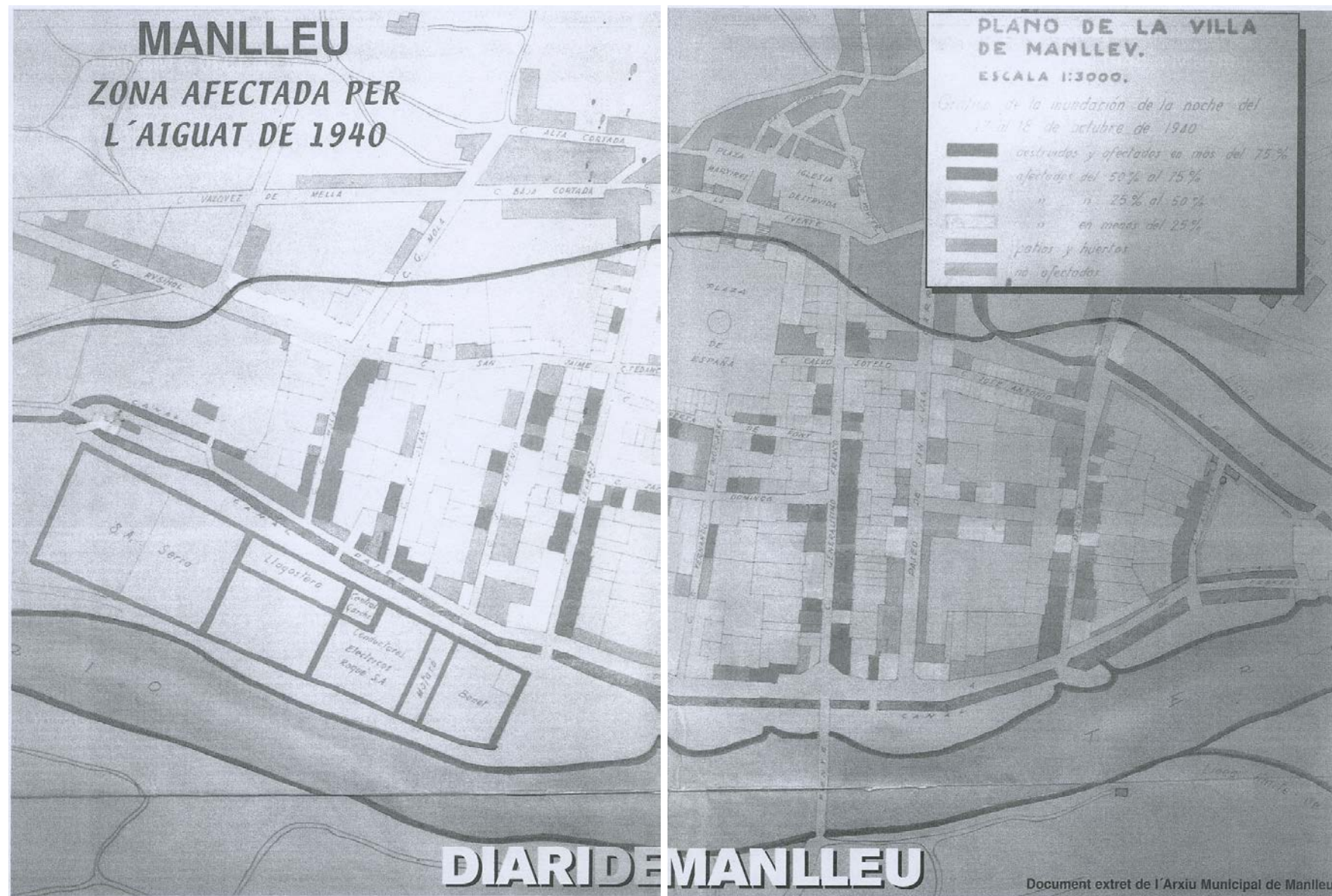
Arxiu Valló

Arxiu Valló



Vista general de la zona de fàbrica de vora el riu, "Can Serra i El Corró". A les naus industrials s'hi observa el nivell que va assolir l'aigua ARXIU MUNICIPAL DE MANLLEU (AMMA).

Port d'Adams. BICC General Cadix



Aquest cap de setmana, 17 i 18 d'octubre, fa 75 anys de l'aiguat que l'any 1940 van patir els municipis de la conca del Ter a Osona i el Ripollès.

La riuada va afectar els municipis en plena postguerra, van morir 83 persones, 61 dels quals només a Torelló, i hi va haver destrosses de cases i fàbriques, de manera que moltes persones es van quedar sense feina. Ara una exposició a Ripoll, Torelló, Manlleu i Roda commemora els tràgics fets.

ques, de manera que moltes persones es van quedar sense feina. Ara una exposició a Ripoll, Torelló, Manlleu i Roda commemora els tràgics fets.

El record d'un aiguat tràgic

Osona i el Ripollès commemoren amb una exposició els 75 anys de l'aiguat del 17 i el 18 d'octubre de 1940

Torelló/Manlleu/Ripoll

Guillem Rico
Aquest cap de setmana es compleixen 75 anys justos de l'aiguat que va afectar els municipis de la conca del Ter a Osona i el Ripollès i que va causar 83 víctimes, a banda de diversos danys materials en habitatges i indústries. Com el curs que segueix el riu, aquest disabte s'inauguren a Ripoll, a les 12 del migdia; Torelló, a 2/4 d'1; Manlleu, a les 7 del vespre, i Roda, a 2/4 de 8, quatre exposicions titulades "l'aiguat de 1940, 75 anys". Es tracta d'una proposta per a sorgir del Museu de la Torneria de Torelló i que s'ha estès al Museu Etnogràfic de Ripoll, el Museu del Ter, a Manlleu, i el Museu Arqueològic de l'Esquerda, de Roda. L'objectiu és, com a afirmar aquest dimarts, en nom dels quatre museus, la directora del museu rodenc, Maria Ocaña, "explicar el que va passar a tots els municipis", des del Ripollès fins a les Masies de Roda. Així, els quatre museus compten amb uns plafons conjunts sobre una estructura que té forma de casc per recordar els edificis que es van esfondrar, amb informació i imatges comunes dels pobles afectats, i cadascun ha elaborat la part local.

En el cas de Ripoll, el Museu Etnogràfic recull informació dels efectes a les conques del Ter i el Freser a tot el Ripollès i s'hi projectarà un audiovisual amb testimonis dels fets. La mostra es podrà veure fins al 22 de novembre. Al Museu del Ter, on l'exposició hi serà fins al 31 de desembre, completaran l'exposició l'audiovisual *Records de l'aiguat de 1940 a Manlleu* i també diversos objectes que alguns veïns van guardar com a record de la tragèdia. A Roda, també s'hi faran tres visites comentades fins a finals d'any. Seran els dissabtes 31 d'octubre, 28 de novembre i 19 de desembre a les 5 de la tarda. Al Museu de Torelló, també s'hi projectarà un audiovisual amb testimonis i Pasqual Bernat, de l'ADET, ha elaborat un projecte pedagògic per fer visites amb els escolars.



El carrer Sant Josep de Torelló, el dia després de l'aiguat



El carrer Enric Delaris de Manlleu, amb cases esmorrades



El Ter amb el pont Nou destruït, a Roda



El pont Macià Bonaplata, de Ripoll



Núria Güell, Pasqual Bernat, Santi Vivet, Maria Ocaña, Gerard Verdagué i Elisenda Soler, a la palanca de Torelló dimarts

Escultura lumínica i atxes a Torelló

Torelló inaugura dissabte un monument commemoratiu a les víctimes

Torelló

O.R.
Torelló ret aquest dissabte un homenatge a les 61 víctimes que van morir en l'aiguat. Segons va dir dimarts l'alcalde, Santi Vivet, molta gent té "la memòria fresca"

deis fets, que "no són habituals", per la qual cosa "convé recordar-los", a banda que les destrosses van donar "una nova configuració al poble". Així, aquest dissabte s'inaugura, a 3/4 de 10 del vespre, una escultura commemorativa que pretén recordar per-

manentment les víctimes. La proposta ha anat a càrrec de l'Escola d'Arts Plàstiques i la directora del centre, Elisenda Soler, explicava que no volien fer "una escultura invasiva", de manera que es basarà en una projecció, una escultura lumínica que projectarà

Reposició del muntatge 'L'aiguat' al Museu del Ter

Manlleu El Museu del Ter acollirà aquest dissabte a les 9 del vespre i diumenge a les 7 dues sessions de l'obra teatral *L'aiguat*, a càrrec de CorCia Teatre. L'espectacle, dirigit per Joan Roura, compta amb quatre actors, Jordi Arqués, Marta Parramon, Anna Busanya i el mateix Roura, que recreen situacions que es van viure a Manlleu la nit del 17 al 18 d'octubre de 1940. Es posen a la pell d'una família que intenta sobreviure a les penúries de la postguerra quan els sorprèn l'aiguat devastador. L'espectacle, basat en situacions reals, es va estrenar el 8 d'agost i torna puntualment aquest cap de setmana a la sala d'exposicions temporals.

una frase a la nit al costat de la llera del riu, a l'alçada del pont de Can Pujades. Per veure-la "caldrà acostar-s'hi", afegeix. Fins aquest dissabte no es donarà a conèixer el text. Per escollir-lo es va fer un procés participatiu en què es van presentar 16 propostes.

Els actes commemoratius començaran a les 7 del vespre amb la projecció al Teatre Cirvianum de l'audiovisual *L'aiguat* i la pel·lícula de Salvador Rifa dels dies posteriors a la catàstrofe amb música original del torellonenc Xevi Capdevila. A continuació es farà una xerrada debat entre el meteoròleg Francesc Mauri i la geògrafa Dolors Codinachs, que parlaran de les possibles causes de l'aiguat.

L'acte oficial serà a les 9 del vespre a la plaça d'en Puig, un dels llocs que va quedar més afectat i on hi ha una plaça que recorda el nivell fins on va arribar l'aigua. Allà es llegiran fragments de textos que van escriure persones que van viure l'aiguat i es recrearà la llum. També s'encendran 61 atxes -una reproducció de les torxes de l'època, una en record de cada víctima.

Dues comarques negades d'aigua

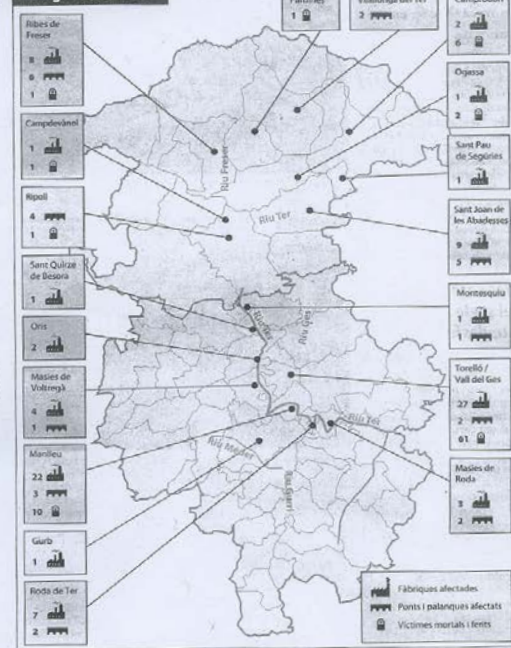
La catàstrofe pel desbordament del Ter i els afluents va deixar 83 víctimes i va fer moltes destrosses

Torelló/Ripoll

O.R.
L'aiguat de l'octubre de 1940 és la catàstrofe natural més important del segle XX a les comarques del nord-est de Catalunya i a Catalunya francesa. El Ter -també el Tec, el Tet, la Muga i el Fluvià- va tenir una cresta històrica que va causar desenes de víctimes mortals i va malmetre vies de comunicació i bona part de les indústries del país. I tot això coincidí amb l'inici de la postguerra. Els municipis de la conca del Ter a les comarques d'Osona i el Ripollès també van patir la catàstrofe, que va deixar 83 víctimes mortals, va destrossar 108 fàbriques i una trentena de ponts. A Osona van ser 71 morts, 10 a Manlleu i 61 a Torelló, que va ser la població catalana on va morir més gent. Al Ripollès les víctimes mortals van ser 12.

L'episodi de pluges entre el 16 i el 20 d'octubre va deixar precipitacions properes als 800mm durant els cinc dies de la llevantada al Ripollès, i entre 300 i 400 l/m a Osona. Gerard Verdagué, director del Museu de la Torneria de Torelló, i promotor de l'exposició que es podrà veure a Ripoll, Torelló, Roda i Manlleu, explicava que "feia dos dies que estava plovent a la conca alta del Pirineu Oriental" i que hi va haver una "llevantada forta i potent". Asegurava que "el lloc on va ploure realment", i també en compte mapes meteorològics de l'època, va ser al Pirineu, uns "1.500 litres per metre quadrat", de manera que va créixer el cabal dels rius que més avall es van desbordar. En alguns punts, nuclis urbans com Torelló o Roda, va arribar a pujar 9,6

L'Aiguat de 1940



metres en el primer cas i 9,47 en el segon.

Arran de les destrosses milers de persones que treballaven a les fàbriques van quedar sense feina i alguns

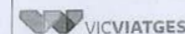
municipis van "canviar de fesomia", com explicava la directora del Museu Arqueològic de l'Esquerda, Maria Ocaña, ja que es van destruir barris sencers. Va comen-

çar la construcció, sobretot per part de la Diputació, de barris anomenats de "cases barates" per albergar, amb més o menys enteritat, gent que havia perdut la casa.

Ressò de la tragèdia a la premsa de l'època

Torelló/Manlleu

O.R.
La premsa de l'època, controlada pel règim franquista, es va fer ressò de la catàstrofe durant dies. Publicacions com *La Vanguardia* titulaven el dia 20 d'octubre "El desbordament de los ríos Ter y Oñar causa estragos y víctimas en diversos lugares de la región" i destacava la "terrible inundación en Torelló" amb unes dades que no van ser les definitives, ja que en un inici parlava de 25 persones ofegades i diversos desapareguts. La publicació assegurava que havien desaparegut famílies senceres i deia que no es tenien notícies d'uns 80 veïns, alguns dels quals "han sido vistos como eran arrastrados por las aguas". També feia referència a "fàbriques inundades por las aguas" i ja anunciava que "el Caudillo" deia que s'aniria a reparar els danys i que el Ministeri de Governació enviaria 100.000 pessetes per als primers auxilis. El dia següent a través de corresponals se centrava més detalladament en els danys. A banda de les víctimes, sobretot de Torelló, en què ampliava la xifra ja a 36, feia referència al fet que "casi toda la riqueza industrial ha sido destruida" a Manlleu. També parlava del "desplome de mantas enteras de casas, en forma tal que lo que era la calle de San Antonio [a Torelló] hoy no es más que un extenso solar". El dia 22 ja es podien veure les primeres imatges de les destrosses a Torelló, Manlleu i Roda.



MENTRE ESPEREM L'IMERSO, ...
... I PER SI NO ARRIBA!

US CONVIDEM A LA PRESENTACIÓ AL TEMPLE ROMA DE VIC DE LA
NOVA PROGRAMACIÓ DE VIATGES
SOMNIS 55 2015/16
ELS VIATGES S'AMB SORTIDES DES DE VIC I COMARCA AMB GUIA ACOMPANYANT

31 D'OCTUBRE
AL TEMPLE ROMA DE VIC
A LES 16.30 H
TOT SEGUIT BERENAR I SORPRESA FINAL!
US HI ESPEREM!

C. MANLEU 48 VIC
tel. 93 886 07 33 o a la nostra agència
www.vicviatges.com

*preu confirmat al tel. 93 886 07 33 o a la nostra agència



PROGRAMES DE VIATGE 2015/16
SORTIDES DES DE VIC
AMB GUIA ACOMPANYANT

A Torelló, 61 morts

Va ser el municipi on la catàstrofe es va emportar més vides en una sola nit

Torelló

Ouillien Rico
Torelló va ser el poble on la tragèdia va ser més gran en nombre de víctimes. En van ser 61 a banda de 52 ferits. L'historiador i director del Museu de la Torneria de Torelló, Gerard Verdaguer, explica que molts van quedar atrapats a les seves propietats cases i d'altres que es van enfilar a les teulades van morir quan les cases de tipia del segle XVIII que hi havia al carrer Sant Antoni "es van desfer com la xocolata" i van cedir, després que els fonaments i les plantes a peu de carrer estiguessin submergides durant dues o tres hores.

El poble havia rebut l'avis de Ripoll que el Ter anava molt ple. Al migdia aquest riu arribava fins a Cal Feiner i a les 3 envoltava la fàbrica i "amenaçava la finca de Can Bassas". De 7 a 9 del vespre s'hi va afegir la crescuda del Ges, comenta Verdaguer, i molta gent va anar "a fer el tafanar" al pont de Can Pujades. Hi va haver un primer desbordament que va fer caure tres cases al carrer Sant Antoni i va fer que algunes famílies marxessin o envienessin els fills a altres llocs. A les 9 el riu "va fer una petita baixada" que va "confiar" els veïns, que van anar "més o menys

tranquils a dormir". Més tard hi va haver una "segona revinguda" del Ges i el pont de Can Pujades ja no va poder "desguassar l'aigua", ja que hi arribava la del Ter i també s'havia taponat amb troncs que havia arrossegat el corrent. Això va fer que l'aigua sortís per les bandes i inundés la placeta d'en Pujol, el carrer de la Pau i arrasés la ronda de les Pollancredes i el carrer Sant Antoni, a banda d'algunes cases del carrer

"Les cases de tàpia del segle XVIII es van desfer com la xocolata"

Sant Josep i del Pont, on l'aigua va arribar a un nivell de fins a 9,6 metres respecte al seu curs habitual, que sobre la base del carrer era de 3,40 metres, com recorda una placa a la placeta d'en Pujol. A partir de la mitjanit el nivell es va estabilitzar. Va ser entre les 11 i les 12, amb una revinguda, quan van morir la majoria de víctimes, i també el moment en què es van fer alguns salvaments heroics com el de les monges del convent que des de feia poc tenien les germanes dels Sagrats Cors on ara hi ha l'edifici de La Caixa. Les



A dalt, vista panoràmica des de Les Serrassola del pont de Can Pujades, la ronda de les Pollancredes i els carrers Sant Antoni i Sant

va salvar un veí "no gaire religiós". La "nocturnitat", apunta l'historiador, va fer que hi hagués més víctimes i que moltes altres persones es llevessin el dia següent "amb un barri desaparegut".

Un cop passat l'aiguat el recompte d'edificis destruïts totalment va ser de 118, que afectaven 179 famílies, 132 de parcialment malmesos,

que representa 307 famílies. Els perjudicats econòmicament van valorar en 17 milions de pessetes i van tenir afectat a 2.155 obrers industrials; 81 comerciants, 84 industrials i 114 agricultors.

Els dies posteriors els veïns van ajudar a netejar la vila i van apuntalar i enderrocar edificis sinistrats. També van anar a Torelló membres de

l'exèrcit i finalment 300 presoners, que es van allotjar al Teatre Cirvianum i van obtenir reduccions de condemna. Algunes fàbriques van trigar temps a refer els desperfectes i a tornar a engegare. Els anys posteriors es van construir 184 habitatges protegits als carrers Nou, Manlleu, Sant Roc, Diputació i Sant Bartomeu per als afectats.



Joaquim Camprubí al seu jardí, al carrer de la Pau, amb el Ges al darrere

resta de la família. Diu que "la mare estava molt espantada" i que li explicava que des de la finestra del primer pis "tocava l'aigua" i que va sentir com queia la paret de la fàbrica de Can Bassas. El dia després el seu avi se'n va endur a Can Batista, cap a la Coromina, uns quinze dies "per seguretat". Allà, l'avi "ens feia anar a tocar del riu, que estava ple de sorra" i els feien recuperar el blat de moro que poguessin entre el fang. "El meu germà en va estirar un i va resultar ser una cotilla d'una dona morta". Arran d'això "vam estar dues nits que no dormíem".

Recorda que "el carrer Sant Josep va quedar aïllat", i els

"El corrent del Ter pujava pel Ges"

Joaquim Camprubí, de Torelló, el 17 d'octubre de quan tenia 11 anys

Torelló

O.R.
Quim Camprubí, veí de Torelló, recorda com si fos ahir els dies 17 i 18 d'octubre de fa 75 anys. El 17 va anar amb el seu avi a la Bardissa, on el propietari, "construïdor de carrers", tallava arbres. Va veure que "arribava el Ter" bastant alt, l'aigua sortia i anava negant els voltants. El Ges, però, "no baixava massa gros" i per això "el corrent del Ter pujava pel Ges". El vivia a Can Teula, una casa que encara existeix just al costat del riu, entre el carrer Sant Josep i el carrer Ges. Avall, encara que l'aiguat se'n va endur un tros, Recorda que a quarts de 9

Divendres, 16 d'octubre de 2015



Est després de l'aiguat de 1940. A baix, la imatge del matí punt 75 anys després



Els primers enterraments, el dia 20 a Torelló

Torelló El dia 20 d'octubre al matí es va fer un funeral solemne per les 33 víctimes que s'havien trobat fins aquell moment. Un total de 108 voluntaris van portar els fèretres a l'esplanada fins al cementiri. La resta es van portar directament al cementiri per l'estat de descomposició.



Després de la riada a la colònia de Salou, a les Masies de Roda, es veuen marcs de l'aigua que va cobrir les finestres

El Ter, 9 metres més alt a Roda

Sense cap víctima però amb pèrdues d'11 milions de pessetes

Roda de Ter/Masies de R.

O.R.
Els darrers llocs d'Osona on va afectar la riada de l'octubre de 1940 van ser Roda de Ter i les Masies de Roda. No hi va haver víctimes, però la valoració de les pèrdues econòmiques ascendia als 11.350.000 pessetes, segons explica la directora del Museu Arqueològic de l'Esquerda, Maria Ocaña. Els testimonis explicaven que plovia molt feia dies però que "res feia pensar que es desbordaria" el riu de la manera que ho va fer, malgrat que van rebre un avís de Ripoll. Arran de l'aleria, a partir de la 1 del migdia del dia 17 d'octubre van començar a construir parets a les fàbriques per prevenció. A les 4 de la tarda el nivell del Ter ja estava quatre metres per sobre de l'habitual. Durant la nit va anar pujant el nivell i va arribar al seu punt més alt a 9,47 metres, al matí.

Al barri de l'Obra el riu

es va endur 20 cases. A les 5 de la matinada "va haver de sortir la gent amb l'aigua a la cintura" i en ser de ràpia es van desfer i es van esfondrar, però quan va passar "ja no hi havia gent", comenta la historiadora. On es podien haver lamentat més víctimes va ser al pont Nou quan ja al matí alguns veïns van anar a veure com estava el riu. Era

Es podien haver lamentat víctimes quan miraven des del pont i va cedir

a la part del pont que quedava ja que arran de la Guerra Civil només restaven alguns arcs. Estaven en un extrem i va cedir un dels arcs, es van tornar a moure i ja fora del pont va acabar de caure.

A banda de les cases de l'Obra al terme de Roda també va afectar l'edifici de la central elèctrica i la coberta

de la fàbrica Tecla Sala, La Blava. Van patir desperfectes les fàbriques de Portabella, de la vidua Poblet, l'escoradador municipal, la carretera de la secció oest i la del barri de l'Obra, i també van rebre les clavegueres de les escoles i el pou-bomba que portava aigua al safareig públic. En total, 144 persones, d'unes 39 famílies, van resultar afectades. En el cas de les Masies de Roda, van rebre dues cases als Molins, cinc i un pont a la colònia de Salou dues cases, la central elèctrica, la presa d'aigües, el canal, l'edifici central i danys a la maquinària de Còdol Dret, i banda de desperfectes a les cases de pagès del Vico i del Pujolar.

La resta de fàbriques dels dos municipis van experimentar desperfectes generals. En total, 36 edificacions totalment o parcialment destruïdes i les destruccions a les fàbriques van comportar que 1.965 persones es quedessin sense feina.

GAMMA TOYOTA YARIS

des de 9.940 €

HÍBRID | GASOLINA | DIESEL

Amb tot aquest equipament:



7

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...



CONCESSIONARI

www.casacubertatoyota.es

Casacuberta Automòbils

Ctra. Manlleu, 36

93 866 20 22 - Vic



SEMPRE MILLOR

TOYOTA HYBRID

Gamma Toyota Yaris: Consum mitjà (l/100 km): 3,3 - 5,1. Emissions CO₂ (g/km): 75 - 119.

Preu recomanat (incloent IVA i Impost de Transmissió) per País: Catalunya, 9.940 €; País Valencià, 10.140 €; Illes Balears, 10.340 €; Illes Canàries, 10.540 €; Madrid, 10.740 €; País Valencià, 10.940 €; País Valencià, 11.140 €; País Valencià, 11.340 €; País Valencià, 11.540 €; País Valencià, 11.740 €; País Valencià, 11.940 €; País Valencià, 12.140 €; País Valencià, 12.340 €; País Valencià, 12.540 €; País Valencià, 12.740 €; País Valencià, 12.940 €; País Valencià, 13.140 €; País Valencià, 13.340 €; País Valencià, 13.540 €; País Valencià, 13.740 €; País Valencià, 13.940 €; País Valencià, 14.140 €; País Valencià, 14.340 €; País Valencià, 14.540 €; País Valencià, 14.740 €; País Valencià, 14.940 €; País Valencià, 15.140 €; País Valencià, 15.340 €; País Valencià, 15.540 €; País Valencià, 15.740 €; País Valencià, 15.940 €; País Valencià, 16.140 €; País Valencià, 16.340 €; País Valencià, 16.540 €; País Valencià, 16.740 €; País Valencià, 16.940 €; País Valencià, 17.140 €; País Valencià, 17.340 €; País Valencià, 17.540 €; País Valencià, 17.740 €; País Valencià, 17.940 €; País Valencià, 18.140 €; País Valencià, 18.340 €; País Valencià, 18.540 €; País Valencià, 18.740 €; País Valencià, 18.940 €; País Valencià, 19.140 €; País Valencià, 19.340 €; País Valencià, 19.540 €; País Valencià, 19.740 €; País Valencià, 19.940 €; País Valencià, 20.140 €; País Valencià, 20.340 €; País Valencià, 20.540 €; País Valencià, 20.740 €; País Valencià, 20.940 €; País Valencià, 21.140 €; País Valencià, 21.340 €; País Valencià, 21.540 €; País Valencià, 21.740 €; País Valencià, 21.940 €; País Valencià, 22.140 €; País Valencià, 22.340 €; País Valencià, 22.540 €; País Valencià, 22.740 €; País Valencià, 22.940 €; País Valencià, 23.140 €; País Valencià, 23.340 €; País Valencià, 23.540 €; País Valencià, 23.740 €; País Valencià, 23.940 €; País Valencià, 24.140 €; País Valencià, 24.340 €; País Valencià, 24.540 €; País Valencià, 24.740 €; País Valencià, 24.940 €; País Valencià, 25.140 €; País Valencià, 25.340 €; País Valencià, 25.540 €; País Valencià, 25.740 €; País Valencià, 25.940 €; País Valencià, 26.140 €; País Valencià, 26.340 €; País Valencià, 26.540 €; País Valencià, 26.740 €; País Valencià, 26.940 €; País Valencià, 27.140 €; País Valencià, 27.340 €; País Valencià, 27.540 €; País Valencià, 27.740 €; País Valencià, 27.940 €; País Valencià, 28.140 €; País Valencià, 28.340 €; País Valencià, 28.540 €; País Valencià, 28.740 €; País Valencià, 28.940 €; País Valencià, 29.140 €; País Valencià, 29.340 €; País Valencià, 29.540 €; País Valencià, 29.740 €; País Valencià, 29.940 €; País Valencià, 30.140 €; País Valencià, 30.340 €; País Valencià, 30.540 €; País Valencià, 30.740 €; País Valencià, 30.940 €; País Valencià, 31.140 €; País Valencià, 31.340 €; País Valencià, 31.540 €; País Valencià, 31.740 €; País Valencià, 31.940 €; País Valencià, 32.140 €; País Valencià, 32.340 €; País Valencià, 32.540 €; País Valencià, 32.740 €; País Valencià, 32.940 €; País Valencià, 33.140 €; País Valencià, 33.340 €; País Valencià, 33.540 €; País Valencià, 33.740 €; País Valencià, 33.940 €; País Valencià, 34.140 €; País Valencià, 34.340 €; País Valencià, 34.540 €; País Valencià, 34.740 €; País Valencià, 34.940 €; País Valencià, 35.140 €; País Valencià, 35.340 €; País Valencià, 35.540 €; País Valencià, 35.740 €; País Valencià, 35.940 €; País Valencià, 36.140 €; País Valencià, 36.340 €; País Valencià, 36.540 €; País Valencià, 36.740 €; País Valencià, 36.940 €; País Valencià, 37.140 €; País Valencià, 37.340 €; País Valencià, 37.540 €; País Valencià, 37.740 €; País Valencià, 37.940 €; País Valencià, 38.140 €; País Valencià, 38.340 €; País Valencià, 38.540 €; País Valencià, 38.740 €; País Valencià, 38.940 €; País Valencià, 39.140 €; País Valencià, 39.340 €; País Valencià, 39.540 €; País Valencià, 39.740 €; País Valencià, 39.940 €; País Valencià, 40.140 €; País Valencià, 40.340 €; País Valencià, 40.540 €; País Valencià, 40.740 €; País Valencià, 40.940 €; País Valencià, 41.140 €; País Valencià, 41.340 €; País Valencià, 41.540 €; País Valencià, 41.740 €; País Valencià, 41.940 €; País Valencià, 42.140 €; País Valencià, 42.340 €; País Valencià, 42.540 €; País Valencià, 42.740 €; País Valencià, 42.940 €; País Valencià, 43.140 €; País Valencià, 43.340 €; País Valencià, 43.540 €; País Valencià, 43.740 €; País Valencià, 43.940 €; País Valencià, 44.140 €; País Valencià, 44.340 €; País Valencià, 44.540 €; País Valencià, 44.740 €; País Valencià, 44.940 €; País Valencià, 45.140 €; País Valencià, 45.340 €; País Valencià, 45.540 €; País Valencià, 45.740 €; País Valencià, 45.940 €; País Valencià, 46.140 €; País Valencià, 46.340 €; País Valencià, 46.540 €; País Valencià, 46.740 €; País Valencià, 46.940 €; País Valencià, 47.140 €; País Valencià, 47.340 €; País Valencià, 47.540 €; País Valencià, 47.740 €; País Valencià, 47.940 €; País Valencià, 48.140 €; País Valencià, 48.340 €; País Valencià, 48.540 €; País Valencià, 48.740 €; País Valencià, 48.940 €; País Valencià, 49.140 €; País Valencià, 49.340 €; País Valencià, 49.540 €; País Valencià, 49.740 €; País Valencià, 49.940 €; País Valencià, 50.140 €; País Valencià, 50.340 €; País Valencià, 50.540 €; País Valencià, 50.740 €; País Valencià, 50.940 €; País Valencià, 51.140 €; País Valencià, 51.340 €; País Valencià, 51.540 €; País Valencià, 51.740 €; País Valencià, 51.940 €; País Valencià, 52.140 €; País Valencià, 52.340 €; País Valencià, 52.540 €; País Valencià, 52.740 €; País Valencià, 52.940 €; País Valencià, 53.140 €; País Valencià, 53.340 €; País Valencià, 53.540 €; País Valencià, 53.740 €; País Valencià, 53.940 €; País Valencià, 54.140 €; País Valencià, 54.340 €; País Valencià, 54.540 €; País Valencià, 54.740 €; País Valencià, 54.940 €; País Valencià, 55.140 €; País Valencià, 55.340 €; País Valencià, 55.540 €; País Valencià, 55.740 €; País Valencià, 55.940 €; País Valencià, 56.140 €; País Valencià, 56.340 €; País Valencià, 56.540 €; País Valencià, 56.740 €; País Valencià, 56.940 €; País Valencià, 57.140 €; País Valencià, 57.340 €; País Valencià, 57.540 €; País Valencià, 57.740 €; País Valencià, 57.940 €; País Valencià, 58.140 €; País Valencià, 58.340 €; País Valencià, 58.540 €; País Valencià, 58.740 €; País Valencià, 58.940 €; País Valencià, 59.140 €; País Valencià, 59.340 €; País Valencià, 59.540 €; País Valencià, 59.740 €; País Valencià, 59.940 €; País Valencià, 60.140 €; País Valencià, 60.340 €; País Valencià, 60.540 €; País Valencià, 60.740 €; País Valencià, 60.940 €; País Valencià, 61.140 €; País Valencià, 61.340 €; País Valencià, 61.540 €; País Valencià, 61.740 €; País Valencià, 61.940 €; País Valencià, 62.140 €; País Valencià, 62.340 €; País Valencià, 62.540 €; País Valencià, 62.740 €; País Valencià, 62.940 €; País Valencià, 63.140 €; País Valencià, 63.340 €; País Valencià, 63.540 €; País Valencià, 63.740 €; País Valencià, 63.940 €; País Valencià, 64.140 €; País Valencià, 64.340 €; País Valencià, 64.540 €; País Valencià, 64.740 €; País Valencià, 64.940 €; País Valencià, 65.140 €; País Valencià, 65.340 €; País Valencià, 65.540 €; País Valencià, 65.740 €; País Valencià, 65.940 €; País Valencià, 66.140 €; País Valencià, 66.340 €; País Valencià, 66.540 €; País Valencià, 66.740 €; País Valencià, 66.940 €; País Valencià, 67.140 €; País Valencià, 67.340 €; País Valencià, 67.540 €; País Valencià, 67.740 €; País Valencià, 67.940 €; País Valencià, 68.140 €; País Valencià, 68.340 €; País Valencià, 68.540 €; País Valencià, 68.740 €; País Valencià, 68.940 €; País Valencià, 69.140 €; País Valencià, 69.340 €; País Valencià, 69.540 €; País Valencià, 69.740 €; País Valencià, 69.940 €; País Valencià, 70.140 €; País Valencià, 70.340 €; País Valencià, 70.540 €; País Valencià, 70.740 €; País Valencià, 70.940 €; País Valencià, 71.140 €; País Valencià, 71.340 €; País Valencià, 71.540 €; País Valencià, 71.740 €; País Valencià, 71.940 €; País Valencià, 72.140 €; País Valencià, 72.340 €; País Valencià, 72.540 €; País Valencià, 72.740 €; País Valencià, 72.940 €; País Valencià, 73.140 €; País Valencià, 73.340 €; País Valencià, 73.540 €; País Valencià, 73.740 €; País Valencià, 73.940 €; País Valencià, 74.140 €; País Valencià, 74.340 €; País Valencià, 74.540 €; País Valencià, 74.740 €; País Valencià, 74.940 €; País Valencià, 75.140 €; País Valencià, 75.340 €; País Valencià, 75.540 €; País Valencià, 75.740 €; País Valencià, 75.940 €; País Valencià, 76.140 €; País Valencià, 76.340 €; País Valencià, 76.540 €; País Valencià, 76.740 €; País Valencià, 76.940 €; País Valencià, 77.140 €; País Valencià, 77.340 €; País Valencià, 77.540 €; País Valencià, 77.740 €; País Valencià, 77.940 €; País Valencià, 78.140 €; País Valencià, 78.340 €; País Valencià, 78.540 €; País Valencià, 78.740 €; País Valencià, 78.940 €; País Valencià, 79.140 €; País Valencià, 79.340 €; País Valencià, 79.540 €; País Valencià, 79.740 €; País Valencià, 79.940 €; País Valencià, 80.140 €; País Valencià, 80.340 €; País Valencià, 80.540 €; País Valencià, 80.740 €; País Valencià, 80.940 €; País Valencià, 81.140 €; País Valencià, 81.340 €; País Valencià, 81.540 €; País Valencià, 81.740 €; País Valencià, 81.940 €; País Valencià, 82.140 €; País Valencià, 82.340 €; País Valencià, 82.540 €; País Valencià, 82.740 €; País Valencià, 82.940 €; País Valencià, 83.140 €; País Valencià, 83.340 €; País Valencià, 83.540 €; País Valencià, 83.740 €; País Valencià, 83.940 €; País Valencià, 84.140 €; País Valencià, 84.340 €; País Valencià, 84.540 €; País Valencià, 84.740 €; País Valencià, 84.940 €; País Valencià, 85.140 €; País Valencià, 85.340 €; País Valencià, 85.540 €; País Valencià, 85.740 €; País Valencià, 85.940 €; País Valencià, 86.140 €; País Valencià, 86.340 €; País Valencià, 86.540 €; País Valencià, 86.740 €; País Valencià, 86.940 €; País Valencià, 87.140 €; País Valencià, 87.340 €; País Valencià, 87.540 €; País Valencià, 87.740 €; País Valencià, 87.940 €; País Valencià, 88.140 €; País Valencià, 88.340 €; País Valencià, 88.540 €; País Valencià, 88.740 €; País Valencià, 88.940 €; País Valencià, 89.140 €; País Valencià, 89.340 €; País Valencià, 89.540 €; País Valencià, 89.740 €; País Valencià, 89.940 €; País Valencià, 90.140 €; País Valencià, 90.340 €; País Valencià, 90.540 €; País Valencià, 90.740 €; País Valencià, 90.940 €; País Valencià, 91.140 €; País Valencià, 91.340 €; País Valencià, 91.540 €; País Valencià, 91.740 €; País Valencià, 91.940 €; País Valencià, 92.140 €; País Valencià, 92.340 €; País Valencià, 92.540 €; País Valencià, 92.740 €; País Valencià, 92.940 €; País Valencià, 93.140 €; País Valencià, 93.340 €; País Valencià, 93.540 €; País Valencià, 93.740 €; País Valencià, 93.940 €; País Valencià, 94.140 €; País Valencià, 94.340 €; País Valencià, 94.540 €; País Valencià, 94.740 €; País Valencià, 94.940 €; País Valencià, 95.140 €; País Valencià, 95.340 €; País Valencià, 95.540 €; País Valencià, 95.740 €; País Valencià, 95.940 €; País Valencià, 96.140 €; País Valencià, 96.340 €; País Valencià, 96.540 €; País Valencià, 96.740 €; País Valencià, 96.940 €; País Valencià, 97.140 €; País Valencià, 97.340 €; País Valencià, 97.540 €; País Valencià, 97.740 €; País Valencià, 97.940 €; País Valencià, 98.140 €; País Valencià, 98.340 €; País Valencià, 98.540 €; País Valencià, 98.740 €; País Valencià, 98.940 €; País Valencià, 99.140 €; País Valencià, 99.340 €; País Valencià, 99.540 €; País Valencià, 99.740 €; País Valencià, 99.940 €; País Valencià, 100.140 €; País Valencià, 100.340 €; País Valencià, 100.540 €; País Valencià, 100.740 €; País Valencià, 100.940 €; País Valencià, 101.140 €; País Valencià, 101.340 €; País Valencià, 101.540 €; País Valencià, 101.740 €; País Valencià, 101.940 €; País Valencià, 102.140 €; País Valencià, 102.340 €; País Valencià, 102.540 €; País Valencià, 102.740 €; País Valencià, 102.940 €; País Valencià, 103.140 €; País Valencià, 103.340 €; País Valencià, 103.540 €; País Valencià, 103.740 €; País Valencià, 103.940 €; País Valencià, 104.140 €; País Valencià, 104.340 €; País Valencià, 104.540 €; País Valencià, 104.740 €; País Valencià, 104.940 €; País Valencià, 105.140 €; País Valencià, 105.340 €; País Valencià, 105.540 €; País Valencià, 105.740 €; País Valencià, 105.940 €; País Valencià, 106.140 €; País Valencià, 106.



La femina de Manlleu va canviar completament en tan sols uns hores: fàbriques com les de Can Serra i Conductors Elèctrics Roqué van quedar devastades i el mateix va passar amb els habitatges.

A Manlleu, 22 fàbriques malmeses

L'aiguat va afectar gairebé un 70% de la població i va segar la vida de 10 manlleuencs

Manlleu

Ivette Ballesteros
Cap dels manlleuencs que van viure la nit del 17 d'octubre de 1940 han oblidat el terror i la por que hi van sentir. I tampoc oblidem tot allò que hi van perdre i tot el que va suposar els dies posteriors aquella tragèdia en forma d'aiguat. La vila, que intentava tirar endavant després d'haver-hi passat la Guerra Civil, encara es va trobar amb més dificultats per recuperar-se. Malgrat tot, se'n va sortir.

Va ser al migdia quan la casa de la vila va rebre un avís des de Ripoll alertant de la crecida del riu Ter. Poc després, l'aiguat del canal es va ajuntar amb el riu però al cap d'un quart d'hora va retornar al seu curs habitual.

A partir d'aquell moment el nivell del Ter va baixar notablement. Tot i que continuava plovent, ningú preveia el que passaria.

El moment més terrible va arribar a les 11 de la nit, sorprenent a tothom. En un instant la fúria de l'aigua va arrossegar gairebé tots els carrers de Baix Vila fent fortes destrosses a nombroses fàbriques, als tres ponts i causant la mort de 10 persones que van quedar atrapades a casa seva o dins les fàbriques i que no van poder contra la brutal força de l'aigua. Els que ho van viure i ho recorden encara senten els sorolls esferolers i els crits d'auxili que ressonaven pels carrers i també les corre-disses que hi havia per totes bandes de famílies senceres que abandonaven les seves



El carrer Enric Delatru va ser un dels punts més afectats de la vila

llars per refugiar-se a casa d'amics o familiars. Manlleu va quedar sense llum, era negra, i només quedava il·luminada pels llamps. L'entrada de l'aigua al poble va ser a causa dels taps formats per arbres i tota

mena d'objectes que baixaven amb la riada i que es van anar acumulant al pont de Can Molins i a la palanca provisional que hi havia a l'alçada de la Devesa. En cedir, l'aigua es va escampar fent una amplada d'uns

500 metres i arribant fins a les escales de la plaça Fra Bernadí. Aquell dia el nivell de l'aigua va pujar 9 metres per sobre de la línia del riu. Es van inundar un total de 306.090 metres quadrats de zona edificada que en aquell moment equivalia, més o menys, al 70% de la vila. En xifres, es calcula que 525 edificis van quedar malmesos, dels quals 103 van quedar totalment destruïts. Van rebre 22 fàbriques, entre les quals Can Serra i Conductors Elèctrics Roqué. Amb tot, 991 homes i 662 dones van quedar sense feina. La tragèdia de l'aiguat, però, va afectar-ne més, unes 3.000, de les quals 253 van quedar sense aixopluc.

La recuperació va ser llarga i feixuga. L'aiguat va deixar tònics de fang als carrers. Per netejar-ho hi van ser destinats mig miler de presoners. Gairebé un any després, engraven les obres als carrers de Baix Vila i les construeixen cases com les "barates" del barri de Gràcia.

"No hi havia llum, era tot humit i tothom estava desesperat"

Manel Caballeria i Concepció Suriñach ho van viure amb 10 i 12 anys

Manlleu

I.B.
"L'aigua havia cobert Manlleu de dol, fang i misèria". Així descriuen el desastre de fa 75 anys els historiadors Esteve Gaja i Francesc Pujol al llibre *Croquis manlleuencs*. I ho descriuen igual Manel Caballeria i Concepció Suriñach, que ho van viure de prop. De fet, de molt a prop, ja que ell vivia al carrer del Pont i ella al de la Passió, a ple Baix Vila.

Suriñach tenia 10 anys i vivia a tocar del torrent de la Borina. Aquella tarda recorda que "jugàvem a la vora del torrent. Ens feia gràcia perquè anava molt ple i baixaven pels. Un nen en va intentar

agafar un i va caure a l'aigua. El van haver d'agafar". Més tard aquest torrent es va desbordar i "ens va començar a entrar aigua a casa. En aquell moment als petits ens van portar a casa d'una tieta que vivia a prop de la pujada de les tres creus, al carrer de la Font. Els grans es van quedar a casa. Allà hi enjmen bastant. Els conills van quedar tots negats, però les gallines es van poder salvar perquè quedaven enfilades. També teníem dos garrins que perquè no es morissin els van pujar a dalt el menjador", explica Suriñach. Recorda les destrosses, com les parets del pati aterrades, la quantitat de fang que hi va quedar i la plaça "que semblava un llac".

Celebra el fet que a casa seva "menàvem terres que aquell any van donar moltes patates. Així vam poder anar vivint".

La vivència de Suriñach no dista gaire de la del seu marit, Manel Caballeria. Tenia 12 anys i aquell dia tenia festa "dels Hermanos". Amb els seus companys aquella tarda van anar a veure la crecida del riu. "En arribar la nit, el meu pare, que no les tenia totes, va anar a veure com estava i li va dir a la meua mare que l'aigua ja arribava a tres cases més avall i que calia marxar. Al meu germà i a mi, que dormíem, ens van vestir i van anar a casa d'uns cosins, a Cal Eduardo, al carrer Sant



Concepció Suriñach i Manel Caballeria mirant fotografies de l'aiguat

Jaume. El pare deia que era una casa valenta perquè era de pedra", explica. Recorda que el seu pare va tornar a casa seva i que no el van veure fins l'endemà al matí, "no sabíem on era". El matrimoni recorda com va quedar Manlleu després: "Era tot ple de fang, ni havia més de mig metre acumulat,

havin d'obrir camins per poder passar. Tothom sentia una impotència enorme. Hi havia famílies que havien perdut familiars". "No hi havia llum, era tot humit i tothom estava desesperat", assegura Caballeria, que afegeix que "d'ajuda econòmica no en vam rebre cap, almenys a casa. Dels veïns, sí".

Els rius del Ripollès, desbordats

L'aiguat de 1940 va provocar 12 morts a tota la comarca, la paralització de la indústria, la destrucció d'infraestructures com ponts i vies i la inundació de moltes cases

Ripoll

Isaac Muntadas
Al Ripollès els efectes de l'aiguat del 1940 també van ser devastadors. Encara no s'havia refet de les conseqüències de la Guerra Civil que la comarca va patir els efectes de la crecida imparable dels rius Ter i Freser després de tres dies de pluja incessant. Ripoll va ser un dels municipis més afectats, amb 10 edificis malmesos, 30 de tocats parcialment, 150 botigues inundades i una vintena de fàbriques i tallers parats per les inundacions. De retruc, això va enviar 3.000 empleats a l'atur, que havien de netejar les fàbriques de llot i fang per poder treballar, ja que si no no cobraven i no podien pagar el menjar. Un peix que es mossegava la cua i generava més misèria.

Els perjudicis econòmics, només a la capital, es van xifrar en 5,2 milions de pessetes. L'estació d'arranjament del Ter a Ripoll va enregistrar un valor de 1.700m/segon. Aquest cabal desbocat va ser una de les causes de l'enfonsament del pont per on passava la via del tren, que es va desviar per la plaça Gran. La gent que vivia a l'Estació i al barri del Roig va quedar aïllada. Per exemple, una dona explicava que durant dos mesos no va poder anar a l'escola perquè el pont estava tallat.



Els desperfectes de l'aiguat a la façana posterior dels pisos del carrer Mn. Cinto Vedegar de Ripoll



El Merdàs, un petit afluent del Freser, es va endur una casa

Compedevall Costa de creure, però durant l'aiguat de 1940 el riu Merdàs, un petit afluent del Freser, al seu pas pel barri de la Creu de Campdevàl baixava amb tanta força que es va endur una casa i va causar desperfectes més tenen avaries greus a la maquinària. I a Campdevàl, la majoria de cases estaven enfangades o danysades i el corrent es va endur el monument del Dr. Robert.

"Hi havia esllavissades perquè l'aigua havia sortit de la terra"

Bernabé Lázaro, de Ripoll, tenia 14 anys

Ripoll

I.M.
L'any 1940, Bernabé Lázaro era un adolescent de 14 anys. Avui en té 89, però recorda com si fos ahir els detalls d'aquell dia tan fatidic per Ripoll. Lázaro explica que es trobava a casa seva, al carrer del Prat, preparant l'examen de Comerç amb tot de llibres de comptabilitat, que encara conserva. "Suposo que vaig intentar fer el basitaller, però no vaig poder perquè econòmicament no m'ho podia permetre", comenta. "El riu baixa molt gros", li van dir. Ell per curiositat es va dirigir cap a la plaça de la

llibertat, més coneguda com la plaça dels Porcs, fins al carrer de les Vinyes. Llavors, a l'alçada de Can Marxa Poc una botiga de roba que hi havia al costat de l'actual bar del Trot del Cavall -i no es va atrevir a baixar més. L'aigua del Ter en aquells moments ja passava per sobre el pont i també alguns troncs "que a mi em semblaven cocodrils". Això va passar entre les 12 i les 2 del migdia. Coincidint amb altres testimonis de l'aiguat, Lázaro assegura que "tampoc va ploure massa", ja que altres vegades "en poques hores havien caigut 100 o 200 litres d'aigua". Tot i així, si



Bernabé Lázaro mirava fotografies disseminades al Museu Etnogràfic de Ripoll

que va ser una pluja molt constant i en alguns llocs de la muntanya "veies que hi havia esllavissades perquè l'aigua havia sortit de la terra". Una d'aquestes allaus, segons Lázaro, es va emportar la meitat d'una casa que es diu el Casal, i que encara hi és, ubicada darrere d'un ara hi ha els Mossos tocant

a la muntanya del Calvari. "Durant molt temps allà no hi va haver ni herba ni arbres", afirma. Per sort, a Lázaro l'aiguat no el va afectar tant com als ciutadans que vivien just al costat del riu, ja que vivia en un tercer pis i el seu bloc no va patir desperfectes. Si que es veritat que l'aigua

L'aiguat va causar la mort de 12 ripollencs. Dues nenes van morir a Ogasma per culpa de l'al·lúvi, que va enderrocar la casa on vivien, a sobre el torrent del Coll de Pal. En les riades també va perdre la vida el farmacèutic Lluís Viquer, que tornava en tren des de Barcelona i just en arribar al riu Ges, al terme de Torelló, el ferrocarril va descollar. Els passatgers van sortir per darrere menys Viquer, que ho va fer per davant. Mai es va trobar el cos. A Rocabrera es van endur la pitjor part amb sis víctimes d'una mateixa família, ja que la riera es va endur la masia de Can Fregalló, on vivien.

A Rocabrera, van morir sis persones d'una mateixa família

Les destrosses a la resta de la comarca també van ser múltiples. A Sant Quirze i Montesquiu, que llavors formaven part del Ripollès, es van inundar unes 110 cases i la fàbrica Carburons de Calció va quedar destrossada.

A la Vall de Ribes una esllavissada va fer que la via del cremallera restés penjada en un tram de 100 metres. A Sant Joan de les Abadesses dues centrals elèctriques van quedar negades i sis fàbriques més tenen avaries greus a la maquinària. I a Campdevàl, la majoria de cases estaven enfangades o danysades i el corrent es va endur el monument del Dr. Robert.

del Freser va arribar al seu carrer però es va quedar a l'entrada del portal. Precisament, el testimoni recorda que el Ter va créixer durant el dia i el Freser, de nit. "Si haguessin crescut tots dos alhora, hauria estat pitjor", sentència.

Em dic AMIC tinc 13 anys i em vaig PERDRE a Centelles. Si alguna persona m'ha vist o em reconeix, aviseu els meus amos.



93 881 32 24 (amb comestibles)
620 97 67 40 Josep.

MEDI AMBIENT

L'Ajuntament organitza el proper dimarts un curs de conducció eficient gratuït per a empreses i ciutadania

El curs es farà el dimarts dia 27 d'octubre de 8 a 14h i s'organitza amb motiu de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura. La mobilitat en vehicle privat és una font important de contaminació a les ciutats però també en dels àmbits amb un potencial d'estalvi d'energia més elevat. En aquest àmbit, i en el marc de la Setmana de la Mobilitat Sostenible, l'Ajuntament de Manlleu organitza un curs de conducció eficient gratuït per apropar a les empreses i la ciutadania noves formes de conducció més respectuoses amb el medi ambient. Els resultats recollits durant diversos anys mostren que fer un curs de conducció eficient es pot assolir un estalvi de carburant d'un 20% i un increment de la velocitat mitjana per ciutat del 5%.

SOLIDARITAT

Campanya de voluntariat del Gran Recapte d'Aliments a Catalunya

Per setè any consecutiu, els quatre Bancs dels Aliments de Catalunya organitzen el gran Recapte d'Aliments a Catalunya amb l'objectiu de donar resposta a les urgències alimentàries de les persones més necessitades. Per fer-ho possible els dies 27 i 28 de novembre caldran 25.000 voluntaris per als més de 2.000 punts de recollida habilitats a supermercats i mercats arreu de Catalunya. Des del passat 1 d'octubre, els ciutadans també poden registrar-se com a voluntaris o coordinadors al web www.granrecapte.com.

SOCIETAT

Castanyada popular dels veïns del carrer Esquirol

Com ja és tradicional, el darrer diumenge d'octubre, els veïns del carrer Esquirol, de Manlleu, organitzen una castanyada popular, al parc del Torrent de la Borna. La castanyada es farà doncs aquest diumenge 25 d'octubre de les 17 a les 20 hores.

SOCIETAT

Les vivències varen aflorar en un emotiu acte en record de l'Aiguat, que va omplir l'Auditori Roca

"Memòria de l'aiguat de 1940 al Ter" és una exposició multi seu realitzada conjuntament pel Museu Etnogràfic de Ripoll, el Museu de la Torneria, de Torelló, el Museu del Ter, de Manlleu, i el Museu Arqueològic de l'Esquerda, de Roda de Ter.



L'opèrta Alex Gantús va presidir l'acte al Museu del Ter.



Foto: JMC Costa

Aquest cap de setmana es va commemorar els 75 anys de l'aiguat de 1940, la catàstrofe natural més important del segle XX a les comarques del nord-est de Catalunya i a la Catalunya francesa. Al Ter, la nit del 17 al 18 d'octubre, quan una creuada històrica va causar desenes de víctimes mortals, va malmetre les comunicacions i bona part del teixit productiu dels nostres pobles i ciutats. El país acabava de sortir de la Guerra Civil, i la catàstrofe es va sumar a les ja dures condicions de vida de la postguerra, deixant una marca indeleble en la

memòria col·lectiva dels habitants de les poblacions del Ter. El Museu Etnogràfic de Ripoll, el Museu de la Torneria, de Torelló, el Museu del Ter, de Manlleu, i el Museu Arqueològic de l'Esquerda, de Roda de Ter us presentem 4 exposicions aïllades que expliquen la trágica inundació al nu Ter i les seves conseqüències des dels respectius àmbits territorials. A Manlleu, com als altres municipis, l'exposició es va inaugurar el passat dissabte 17 d'octubre, coincidint amb la data de la tragèdia i va comptar amb la participació directa de

testimonis de l'aiguat. La nostra població va patir de forma molt intensa l'aiguat, amb tràgiques conseqüències en vides humanes (10 persones van perdre la vida a Manlleu) i econòmiques, ja que va afectar greument l'indústria manlleuenca. L'aiguat va marcar tota una generació, i 75 anys

després, com a les altres poblacions del Ter, continua vivament present en la memòria col·lectiva de la població. N'és una mostra l'audiovisual "Records de l'aiguat de 1940 a Manlleu" que recull la memòria de testimonis que el van viure en directe i que en conserven la memòria.

L'exposició, a banda d'aquests testimonis, recollits en un audiovisual, exposa una selecció de 50 fotografies i un conjunt d'objectes cedits per testimonis de l'aiguat. Objectes amb un elevat component simbòlic, ja que en molts casos van ser guardats pels seus propietaris com a record de la tragèdia.

SOCIETAT

Vint i cinc persones participen al Taller de Panellets a l'Aula del Mercat Municipal de Manlleu

Atatip-J.S.

Com a complement de la conferència d'Aula Oberta que obrí el Cicle de tardor, Atatip conjuntament amb l'Aula de Cuina del Mercat Municipal de Manlleu, va realitzar dijous passat un taller de panellets a càrrec del mestre artesà pastisser, Josep Bosch i Burgaya, propietari del Forn Sant Roc.

El dictador amb que s'expressa Josep Bosch va permetre aprofitar a fons la seva experiència i tots els assistents varen aprendre més d'un secret per a aplicar en les seves incursions a la cuina. Foren unes vint i cinc persones les que participaren en el taller, on per les condicions i equipament de la sala es va poder gaudir de tot el procés d'elaboració d'aquests pastissos tan



Taller de panellets fet a l'Aula de Cuina.

característics de la tardor i Tots Sants a Catalunya. Alguns dels assistents no en varen limitar a veure i escoltar, sinó que agafant al davant i al darrere de cuina, també varen fer les seves propies provatures que, al final

del taller, es varen poder degustar. La cuina, de tota es sabut, forma part de la nostra cultura i quan en té ocasió de practicar-la al final de la tarda, ve molt de gust de fer-ne un bon tast, en tot el sentit de la paraula.

Conducció eficient

Per a conductors de turisme

Curs gratuït de conducció eficient a Manlleu

- Dissabte 27 d'octubre.
- Horari: 8 a 14h.
- Adreçat a: empreses i particulars.
- Places limitades.
- Inscripcions: Servei de Medi Ambient de l'Ajuntament de Manlleu (93 850 66 66, ext. 20120, mediambient@manlleu.cat).

Aprèn a estalviar fins a un 20% de combustible. El medi ambient és cosa de tot

SEMANA DE LA MOBILITAT SOSTENIBLE I SEGURA

Agenda

Jogi Serra agenda@vic.ri9nou.com

Dimarts 3

Manlleu. A les 10 del matí, a la plaça Fra Bernadí, sortida de la caminada "Caminem fem salut". Inscripcions: tempxtempd@gmail.com o tel. 93 851 50 22.

Tretzè Festival de Curtmetratges de Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 8 del vespre, al Casino, Club de Lectura de la UVic. Tèxtils sobre "El privilegi de ser avis. Comunicació entre avis, pares i néts", a càrrec de Victòria Cardona, escriptora i orientadora familiar.

A les 8 del vespre, al local de l'Agrupació Astronòmica d'Osona (c. Pare Xifré, 3), conferència "La Campana de les Hores", a càrrec de Miquel Amblàs, professor i Mestre Arxista.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Cicle de documentals. A 2/4 de 9 del vespre, al Casal Popular Boira Baixa, projecció de *Los Educadores*, de Hans Weingartner.

Tretzè Festival de Curtmetratges de Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Vic. A 2/4 de 7 de la tarda, a l'Associació Tèxtil, conferència "El privilegi de ser avis. Comunicació entre avis, pares i néts", a càrrec de Victòria Cardona, escriptora i orientadora familiar.

Dijous 5

Castellterçol. A les 3 de la tarda, a l'Espai lúdic (plaça dels Estudis), Tardor saludable, caminades amb Joan Capdevila.

Manlleu. A 2/4 de 4 de la tarda, al parc d'Àngela Roca, sortida

tarda a 9 del vespre. Es pot visitar fins al 22 de novembre.

El Carme. Galeria d'art. Exposició d'escultura, pintura, dibuixos i obra gràfica de Josep M. Subirachs. Horari: de dimarts a dissabte de 10 del matí a 2 del migdia i de 5 de la tarda a 8 del vespre. Es pot visitar fins al 28 de novembre.

El Manubri. Exposició "FO's Soul Drawings". Fins al 18 de novembre.

Fibanc Mediolanum. Exposició "Més enllà de la mirada", col·lecció de fotografies. Horari: de dimarts a divendres de 9 del matí a 1 del migdia i de 4 a 7 de la tarda. Es pot visitar fins al 30 de novembre.

Monestir d'Escorial. Exposició "Viajar a l'Edat Mitjana". Horari: de dimarts a divendres de 10 del matí a 1 del migdia i de 5 a 6 de la tarda. Dissabtes de 10 del matí a 7 de la tarda. Diumenges i festius de 10 del matí a 2 del migdia. Fins al 14 de febrer.

Temple Romà. Exposició "Constructes", de David Silvà. Horari: de dimarts a dissabte d'11 del matí a 1 del migdia i de 6 a 8 de la tarda. Diumenges i festius de 6 de la tarda a 8 del vespre. Es pot visitar fins al 15 de novembre.

UVic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

Vic. Campus de Miramarges i Campus de la Torre dels Francesos. Exposició de fotografia i vídeo "Tossudament... Relat del procés català". Horari: el lectiu de la universitat. Es pot veure fins al 30 de novembre.

de la caminada setmanal per Manlleu i el seu entorn. Inscripcions: tempxtempd@gmail.com o tel. 93 851 50 22.

Cicle de conferències de l'Aula Oberta. A les 6 de la tarda, a la sala de sessions de l'ajuntament, conferència "Vincent Van Gogh o la passió per la pintura", a càrrec de Francesc Ornes Navarro, doctor en Belles Arts.

A les 8 del vespre, a l'Aula del Mercat Municipal, taller de cuina japonesa "Vine a fer sushi", a càrrec de Toshie Nagashima. Inscripcions: activitats@mercatmanlleu.cat o tel. 93 851 50 22.

Tretzè Festival de Curtmetratges de Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Ripoll. A les 6 de la tarda, a la Biblioteca Lambert Mata, Hora

de la caminada setmanal per Manlleu i el seu entorn. Inscripcions: tempxtempd@gmail.com o tel. 93 851 50 22.

Cicle de conferències de l'Aula Oberta. A les 6 de la tarda, a la sala de sessions de l'ajuntament, conferència "Vincent Van Gogh o la passió per la pintura", a càrrec de Francesc Ornes Navarro, doctor en Belles Arts.

A les 8 del vespre, a l'Aula del Mercat Municipal, taller de cuina japonesa "Vine a fer sushi", a càrrec de Toshie Nagashima. Inscripcions: activitats@mercatmanlleu.cat o tel. 93 851 50 22.

Tretzè Festival de Curtmetratges de Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Ripoll. A les 6 de la tarda, a la Biblioteca Lambert Mata, Hora

de la caminada setmanal per Manlleu i el seu entorn. Inscripcions: tempxtempd@gmail.com o tel. 93 851 50 22.

Cicle de conferències de l'Aula Oberta. A les 6 de la tarda, a la sala de sessions de l'ajuntament, conferència "Vincent Van Gogh o la passió per la pintura", a càrrec de Francesc Ornes Navarro, doctor en Belles Arts.

A les 8 del vespre, a l'Aula del Mercat Municipal, taller de cuina japonesa "Vine a fer sushi", a càrrec de Toshie Nagashima. Inscripcions: activitats@mercatmanlleu.cat o tel. 93 851 50 22.

Tretzè Festival de Curtmetratges de Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Ripoll. A les 6 de la tarda, a la Biblioteca Lambert Mata, Hora

de la caminada setmanal per Manlleu i el seu entorn. Inscripcions: tempxtempd@gmail.com o tel. 93 851 50 22.

Cicle de conferències de l'Aula Oberta. A les 6 de la tarda, a la sala de sessions de l'ajuntament, conferència "Vincent Van Gogh o la passió per la pintura", a càrrec de Francesc Ornes Navarro, doctor en Belles Arts.

A les 8 del vespre, a l'Aula del Mercat Municipal, taller de cuina japonesa "Vine a fer sushi", a càrrec de Toshie Nagashima. Inscripcions: activitats@mercatmanlleu.cat o tel. 93 851 50 22.

Tretzè Festival de Curtmetratges de Manlleu. A les 10 del vespre, a l'Espai Rusiñol, secció oficial cinema.

Ripoll. A les 6 de la tarda, a la Biblioteca Lambert Mata